

II

(Komunikaty)

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

Zawiadomienie Komisji – Wytyczne w sprawie ekstradycji do państw trzecich

(2022/C 223/01)

Spis treści

	<i>Strona</i>
Wykaz skrótów	3
Wprowadzenie	3
1. Podsumowanie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości	5
1.1. Wniosek o ekstradycję w celu prowadzenia postępowania karnego	5
Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15	5
Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2017 r., Schotthöfer i Steiner /Adelsmayr, C-473/15	7
Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2018 r., Piscioti, C-191/16	8
Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU ...	8
Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin, C-398/19	9
Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 maja 2021 r., WS, C-505/19	11
1.2. Wnioski o ekstradycję do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego	12
Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2018 r., Raugevicius, C-247/17	12
C-237/21 Generalstaatsanwaltschaft München [<i>sprawa obecnie w toku</i>]	13
2. Wytyczne mające zastosowanie w przypadku, gdy państwa stosują wyjątek ze względu na obywatelstwo	14
2.1. Wnioski o ekstradycję wydane do celów ścigania	14
2.1.1. Zakres mechanizmu Petruhhin	14
2.1.2. Kroki, jakie powinny podjąć właściwe organy, w przypadku gdy ma zastosowanie wyjątek ze względu na obywatelstwo	15
2.1.3. Termin udzielenia odpowiedzi na powiadomienie	17
2.1.4. Odrzucenie wniosku o ekstradycję	17
2.1.5. Wznowienie procedury ekstradycji	17
2.2. Wnioski o ekstradycję do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego	17
2.2.1. Zakres stosowania	17
2.2.2. Kroki, jakie powinny podjąć właściwe organy, w przypadku gdy ma zastosowanie wyjątek ze względu na obywatelstwo	18

2.2.3. Wymiana informacji między państwem wezwanym a państwem obywatelstwa	18
3. Wytyczne mające zastosowanie do wszystkich państw niezależnie od wyjątku ze względu na obywatelstwo	18
3.1. Ocena praw podstawowych przed przeprowadzeniem ekstradycji	18
3.1.1. Stosowanie Karty	18
3.1.2. Stosowanie Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności	19
3.2. Nieuzasadnione i stanowiące nadużycie, w tym mające podłoże polityczne, czerwone noty Interpolu, nakazy aresztowania i wnioski o ekstradycję	20
3.2.1. Istniejący mechanizm Interpolu dotyczący niewłaściwego stosowania czerwonych not Interpolu	20
3.2.2. Wymiana informacji na temat nieuzasadnionych lub stanowiących nadużycie, w szczególności mających podłoże polityczne, wniosków o ekstradycję między punktami kontaktowymi.	21
4. Praktyczne aspekty mechanizmu Petruhhin i wniosków o ekstradycję mających podłoże polityczne ...	21
4.1. Punkty kontaktowe	21
4.2. Obowiązujący język i koszty	21
4.3. System ochrony danych	21
ZAŁĄCZNIK 1 Schemat działań, jakie należy podjąć w związku z wnioskami o ekstradycję dla celów ścigania – główne etapy mechanizmu Petruhhin	22
ZAŁĄCZNIK 2 Przegląd wyjątków ze względu na obywatelstwo (zgodnie z informacjami przekazanymi przez państwa członkowskie).	23
ZAŁĄCZNIK 3 Wzór przekazywania informacji państwu obywatelstwa	25
ZAŁĄCZNIK 4 Wzór przekazywania dodatkowych informacji państwu obywatelstwa	28
ZAŁĄCZNIK 5 Wzór wniosku o przedłużenie terminu na poinformowanie organu występującego z wnioskiem zgodnie z mechanizmem Petruhhin	30
ZAŁĄCZNIK 6 Wzór odpowiedzi na wniosek o przedłużenie terminu	31
ZAŁĄCZNIK 7 Wzór odpowiedzi udzielonej przez państwa obywatelstwa państwu wezwanemu	32
ZAŁĄCZNIK 8 Wzór powiadomienia o bezpodstawnym lub stanowiącym nadużycie, w szczególności mających podłoże polityczne, wnioskach o ekstradycję lub wnioskach, które budzą wątpliwości co do Karty lub Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a także do ubiegania się o udzielenie informacji na temat tych wniosków	34

Wykaz skrótów

Karta	Karta praw podstawowych Unii Europejskiej
KWUS	Konwencja wykonawcza do Układu z Schengen
RE	Rada Europy
Trybunał Sprawiedliwości	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
ENA	Europejski nakaz aresztowania
EKPC	Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności
ETPC	Europejski Trybunał Praw Człowieka
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
END	Europejski nakaz dochodzeniowy
EJN	Europejska Sieć Sądowa
Eurojust	Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych
Europol	Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania
Nakaz aresztowania UE-IS/NO	Nakaz aresztowania wydany na podstawie Umowy między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią
Decyzja ramowa w sprawie ENA	Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi
Interpol	Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej
MLA	Wzajemna pomoc prawna
Państwo	27 państw członkowskich UE, Islandia i Norwegia
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
UK	Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
USA	Stany Zjednoczone Ameryki

Zastrzeżenie prawne

Niniejsze wytyczne nie są ani prawnie wiążące, ani wyczerpujące. Nie mają one wpływu na obowiązujące przepisy prawa Unii oraz jego dalszy rozwój. Nie mają one również wpływu na wiążącą wykładnię prawa Unii dokonywaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

WPROWADZENIE

Postępowania ekstradycyjne między państwami członkowskimi a państwami trzecimi są regulowane głównie przez wielo- i dwustronne połączenie różnych podstaw prawnych: umów wielostronnych (np. konwencji Rady Europy (RE) ⁽¹⁾), umów dwustronnych (zawieranych przez UE lub państwa członkowskie) oraz przepisów krajowych.

Ogólnie rzecz biorąc, umowy o ekstradycji przewidują możliwość zastosowania „wyjątku ze względu na obywatelstwo”, co oznacza, że umawiające się strony mogą odmówić ekstradycji własnych obywateli.

⁽¹⁾ Europejska konwencja o ekstradycji (Seria Traktatów Rady Europy nr 24) oraz Protokół dodatkowy (Seria Traktatów Rady Europy nr 86), Drugi protokół dodatkowy (Seria Traktatów Rady Europy nr 98), Trzeci protokół dodatkowy (Seria Traktatów Rady Europy nr 209) i Czwarty protokół dodatkowy do Europejskiej Konwencji o ekstradycji (Seria Traktatów Rady Europy nr 212).

Ponadto w niektórych umowach przewidujących wyjątek ze względu na obywatelstwo zakłada się, że umawiające się strony powinny przestrzegać zasady *aut dedere aut judicare* ⁽²⁾ w celu zapobiegania bezkarności własnych obywateli ⁽³⁾. Zasadniczo ściganie własnych obywateli może opierać się na zasadzie narodowości podmiotowej mającej zastosowanie do przestępstw popełnionych przez obywateli poza terytorium umawiającej się strony.

W 2016 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Trybunał Sprawiedliwości) wprowadził w wyroku Petruhhin ⁽⁴⁾ szczególne obowiązki dla państw członkowskich, które nie przeprowadzają ekstradycji własnych obywateli, gdy otrzymują od państwa trzeciego wniosek o ekstradycję do celów ścigania obywatela UE, który jest obywatelem innego państwa członkowskiego i który skorzystał z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy art. 21 ust. 1 ⁽⁵⁾ Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Wyrok Petruhhin jest pierwszym przypadkiem, w którym Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że państwo członkowskie UE, do którego wpłynął wniosek o ekstradycję od państwa trzeciego dotyczący obywatela innego państwa członkowskiego UE, jest zobowiązane do wszczęcia procedury konsultacyjnej z państwem członkowskim, którego obywatelem jest obywatel UE (mechanizm Petruhhin), dając tym samym temu ostatniemu państwu członkowskiemu możliwość ścigania swojego obywatela za pomocą europejskiego nakazu aresztowania (ENA). Szczególne obowiązki nałożone na państwa członkowskie, które nie przeprowadzają ekstradycji własnych obywateli, znajdują uzasadnienie w zapewnieniu niedyskryminacyjnego traktowania własnych obywateli i innych obywateli UE ⁽⁶⁾. Obowiązki państw członkowskich zostały doprecyzowane w późniejszym orzecznictwie ⁽⁷⁾. Ponadto Trybunał Sprawiedliwości rozszerzył mechanizm Petruhhin na Islandię i Norwegię ⁽⁸⁾.

4 czerwca 2020 r. Rada poprosiła prezydencję, aby ta zwróciła się do Eurojustu i Europejskiej Sieci Sądowej (EJN) o przeanalizowanie, jak w praktyce rozpatrywane są wnioski państw trzecich o ekstradycję obywateli Unii. Uzgodniły także, że przedstawią propozycje w tym zakresie, mając na uwadze ewentualne wytyczne UE, które zostaną opracowane przez Komisję ⁽⁹⁾.

W odpowiedzi na to Eurojust i EJN opublikowały wspólne sprawozdanie w listopadzie 2020 r ⁽¹⁰⁾. Główne wyzwania, które zidentyfikowano w tym sprawozdaniu, to:

- Niepewność co do tego, do którego organu w państwie członkowskim obywatelstwa należy się zwrócić, które państwo członkowskie powinno zająć się tłumaczeniem i ponieść jego koszty lub który instrument współpracy sądowej najlepiej zastosować, aby zapewnić ściganie w państwie członkowskim obywatelstwa.
- Różne praktyki związane z zakresem przekazywanych informacji, terminami udzielania odpowiedzi i podejmowania decyzji oraz rodzajami ocen przeprowadzanych w ramach mechanizmu Petruhhin.
- Napięcia między zobowiązaniami wynikającymi z jednej strony z prawa Unii, a z drugiej z dwustronnych i wielostronnych traktatów o ekstradycji.
- Szereg równoległych kanałów wykorzystywanych do przekazywania informacji, co często prowadzi do powielania wysiłków, do niepewności i do dezorientacji.

⁽²⁾ Obowiązek ekstradycji lub ścigania.

⁽³⁾ Np. umowa o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony (Dz.U. L 149 z 30.4.2021, s. 10), zawiera w art. 603 wyraźne zobowiązanie dotyczące zasady *aut dedere aut judicare*.

⁽⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

⁽⁵⁾ Art. 21 ust. 1 TFUE stanowi, że: „każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w Traktatach i w środkach przyjętych w celu ich wykonania”.

⁽⁶⁾ Na podstawie zakazu dyskryminacji ze względu na przynależność państwową ustanowionego w art. 18 TFUE: „W zakresie zastosowania Traktatów i bez uszczerbku dla postanowień szczególnych, które one przewidują, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową”.

⁽⁷⁾ Wyrok z dnia 10 kwietnia 2018 r., Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222; Wyrok z dnia 13 listopada 2018 r., Raugėvicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898; wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262 oraz wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r. Generalstaatsanwaltschaft Berlin, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032.

⁽⁸⁾ Wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262.

⁽⁹⁾ Dokument roboczy Rady Unii Europejskiej, nieformalna wideokonferencja ministrów sprawiedliwości, 4 czerwca 2020 r.: Preparation – Extradition of EU citizens to third countries – Presidency discussion paper [Przygotowanie – ekstradycja obywateli UE do państw trzecich – dokument prezydencji otwierający debatę], dokument WK 5231/2020 INIT.

⁽¹⁰⁾ Wspólne sprawozdanie Eurojustu i Europejskiej Sieci Sądowej na temat ekstradycji obywateli UE do państw trzecich: <https://www.eurojust.europa.eu/joint-report-eurojust-and-ejn-extradition-eu-citizens-third-countries>.

Następnie w grudniu 2020 r. Rada przyjęła konkluzje „Europejski nakaz aresztowania i procedury ekstradycji – bieżące wyzwania i dalsze kroki” ⁽¹¹⁾. W konkluzjach powtórzono, że „z wyroku TSUE w sprawie Petruhhin i kilku późniejszych wyroków ⁽¹²⁾ wynika, że rozpatrując takie wnioski, państwa członkowskie muszą dopełnić dwóch obowiązków: z jednej strony, powinny wywiązać się z istniejących zobowiązań przewidzianych w prawie międzynarodowym i przeciwdziałać ryzyku, że dane przestępstwo pozostanie bezkarne, z drugiej – państwa członkowskie, które nie dokonują ekstradycji swoich obywateli, są zobowiązane, zgodnie z zasadami swobodnego przemieszczania się i niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową, jak najskuteczniej chronić obywateli innych państw członkowskich przed środkami, które mogą pozbawić tych obywateli prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium UE”.

W sprawozdaniu Eurojustu i EJN wskazano dalsze problemy związane z ekstradycją. W swoich konkluzjach z 2020 r. Rada podkreśliła, że „praktyczne doświadczenia różnych państw członkowskich pokazują, że istnieją przypadki, w których państwa trzecie składają bezpodstawne i stanowiące nadużycie wnioski o ekstradycję. Rada zwraca się do Komisji, aby w świetle wyników analizy przygotowanej przez Eurojust i Europejską Sieć Sądową rozważyła konieczność dalszych działań, takich jak zaproponowanie wspólnego podejścia w odniesieniu do składanych przez państwa trzecie i mogących stanowić nadużycie wniosków o poszukiwanie i ekstradycję, w tym wniosków motywowanych politycznie. W tym kontekście należy uwzględnić najlepsze praktyki stosowane przez państwa członkowskie”.

W celu przygotowania niniejszych wytycznych Komisja przeprowadziła konsultacje z państwami członkowskimi, wykorzystując w tym celu kwestionariusz dotyczący wniosków o ekstradycję składanych przez państwa trzecie. Komisja sporządziła również tabelę umów o ekstradycję i umów o wzajemnej pomocy prawnej zawartych przez państwa członkowskie z państwami trzecimi (dostępna na stronie internetowej EJN). W czerwcu i październiku 2021 r. wyniki kwestionariusza zostały omówione na specjalnych posiedzeniach ekspertów z państw członkowskich. Komisja przeprowadziła również konsultacje z różnymi zainteresowanymi stronami i ekspertami, w tym z Eurojustem i EJN.

Niniejsze wytyczne stanowią podsumowanie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości. Uwzględniają one także doświadczenia zdobyte w ciągu ostatnich pięciu lat podczas stosowania mechanizmu Petruhhin w UE, Islandii i Norwegii.

1. PODSUMOWANIE ORZECZNICTWA TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI

Wnioski o ekstradycję można wydawać w celu przeprowadzenia postępowania karnego albo wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego.

W odniesieniu do pierwszej kategorii – wniosków o ekstradycję wydanych w celu przeprowadzenia postępowania karnego – Trybunał Sprawiedliwości opracował tzw. „doktrynę Petruhhin” ⁽¹³⁾.

W odniesieniu do drugiej kategorii – wniosków o ekstradycję wydanych w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego – jedynym przypadkiem, do którego można było się dotychczas odnieść, był wyrok w sprawie Raugevicius ⁽¹⁴⁾. Obecnie przed Trybunałem Sprawiedliwości toczy się inna sprawa dotycząca wniosku o ekstradycję w celu wykonania kary pozbawienia wolności ⁽¹⁵⁾.

1.1. Wniosek o ekstradycję w celu prowadzenia postępowania karnego

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15 ⁽¹⁶⁾

Wyrok Petruhhin jest pierwszą sprawą, w której Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że państwo członkowskie UE, do którego wpłynął wniosek o ekstradycję od państwa trzeciego dotyczący obywatela innego państwa członkowskiego UE, jest **zobowiązane do wszczęcia procedury konsultacyjnej z państwem członkowskim**, którego obywatelem jest obywatel UE, dając tym samym temu ostatniemu państwu członkowskiemu możliwość ścigania swojego obywatela za pomocą europejskiego nakazu aresztowania (ENA).

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 419 z 4.12.2020, s. 23.

⁽¹²⁾ Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2017 r., Schotthöfer i Steiner/Adelsmayr, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2018 r., Piscioti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2018 r., Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032.

⁽¹³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

⁽¹⁴⁾ Wyrok z dnia 13 listopada 2018 r., Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898.

⁽¹⁵⁾ Sprawa C-237/21, Generalstaatsanwaltschaft München

⁽¹⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

Okoliczności faktyczne sprawy

Sprawa dotyczyła wniosku skierowanego przez władze rosyjskie do Republiki Łotewskiej o ekstradycję obywatela Estonii – Alekseja Petruhhina – oskarżonego o usiłowanie popełnienia przestępstwa nielegalnej sprzedaży znacznej ilości substancji odurzających. Prokuratura Republiki Łotewskiej wyraziła zgodę na ekstradycję do Rosji. A. Petruhhin zażądał jednak uchylenia postanowienia o ekstradycji ze względu na to, że na mocy umowy między Republiką Łotewską, Republiką Estońską i Republiką Litewską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych ma on na Łotwie te same prawa co obywatel łotewski, co obejmuje również ochronę przed nieuzasadnioną ekstradycją.

Pytania prejudycjalne

Sąd Najwyższy Republiki Łotewskiej zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy dla celów stosowania umowy o ekstradycji zawartej między państwem członkowskim a państwem trzecim (Łotwą i Rosją) obywatele innego państwa członkowskiego powinni korzystać, w świetle zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową, o której mowa w art. 18 TFUE, oraz prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu obywateli Unii, o którym mowa w art. 21 ust. 1 TFUE, z zasady zakazującej ekstradycji własnych obywateli przez wezwane państwo członkowskie. Sąd Najwyższy Republiki Łotewskiej zapytał również, czy wezwane państwo członkowskie (czyli państwo członkowskie, od którego państwo trzecie żąda ekstradycji obywatela innego państwa członkowskiego, w tym przypadku Łotwy) musi sprawdzić, czy (i w razie potrzeby zgodnie z jakimi kryteriami) ekstradycja nie naruszy praw chronionych Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej ⁽¹⁷⁾ (Karta).

Uzasadnienie i odpowiedź Trybunału Sprawiedliwości

Na wstępie Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że chociaż przepisy dotyczące ekstradycji należą co do zasady do kompetencji państw członkowskich, w przypadku braku umowy międzynarodowej między Unią Europejską a danym państwem trzecim taka sytuacja, jaka wystąpiła w sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym, jest jednak objęta zakresem stosowania Traktatów w rozumieniu art. 18 TFUE, ponieważ wiąże się z korzystaniem ze swobody przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich nadanych na mocy art. 21 TFUE.

Państwo członkowskie nie jest zobowiązane do zapewnienia każdemu obywatelowi Unii, który zamieszkał na jego terytorium, takiej samej ochrony przed ekstradycją, jaka przysługuje jego własnym obywatelom.

Wobec braku przepisów prawa Unii regulujących kwestię ekstradycji między państwami członkowskimi a państwem trzecim konieczne jest jednak – w celu zwalczania ryzyka bezkarności, ale jednocześnie ochrony obywateli UE przed środkami mogącymi pozbawić ich prawa do swobodnego przemieszczania się – wdrożenie wszystkich mechanizmów współpracy i wzajemnej pomocy przewidzianych w prawie UE w dziedzinie prawa karnego. W związku z tym wymiana informacji z państwem członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba, musi być traktowana priorytetowo, aby dać organom tego państwa członkowskiego – w zakresie, w jakim zgodnie ze swym prawem krajowym ma ono jurysdykcję do ścigania tej osoby za czyny zabronione popełnione poza jego terytorium – możliwość wydania ENA do celów ścigania. Współpracując odpowiednio z państwem członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba, oraz traktując priorytetowo potencjalny ENA w stosunku do wniosku o ekstradycję, przyjmujące państwo członkowskie działa w sposób, który w mniejszym stopniu utrudnia korzystanie ze swobody przemieszczania się, jednocześnie unikając, na ile to możliwe, ryzyka bezkarności. Uważa się, że ENA jest równie skutecznym sposobem, jak ekstradycja, dla osiągnięcia celu, jakim jest zapobieganie ryzyku bezkarności osoby, której zarzuca się popełnienie przestępstwa.

Trybunał Sprawiedliwości stwierdził również, że w przypadku gdy państwo członkowskie otrzymuje wniosek od państwa trzeciego o ekstradycję obywatela innego państwa członkowskiego, wezwane państwo członkowskie musi sprawdzić, czy ekstradycja nie naruszy praw, o których mowa w art. 19 Karty ⁽¹⁸⁾. W zakresie, w jakim właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego jest w posiadaniu dowodów na istnienie rzeczywistego ryzyka nieludzkiego lub poniżającego traktowania osób w danym państwie trzecim, jest on zobowiązany do przeprowadzenia oceny istnienia takiego ryzyka w momencie podejmowania decyzji w sprawie wniosku o ekstradycję. W tym celu właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego musi opierać się na informacjach, które są obiektywne, wiarygodne, konkretne i odpowiednio aktualizowane. Informacje te można uzyskać między innymi z wyroków sądów międzynarodowych, takich jak wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, wyroków sądów danego państwa trzeciego, a także decyzji, sprawozdań i innych dokumentów sporządzonych przez organy Rady Europy lub pod egidą Organizacji Narodów Zjednoczonych.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 389.

⁽¹⁸⁾ Art. 19 ust. 2 Karty stanowi, że: „nikt nie może być usunięty z terytorium państwa, wydalony lub wydany w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, iż może być poddany karze śmierci, torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu”.

Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2017 r., Schotthöfer i Steiner/Adelsmayr, C-473/15 ⁽¹⁹⁾

W postanowieniu w sprawie Schotthöfer & Steiner/Adelsmayr Trybunał Sprawiedliwości powtórzył argumentację z wyroku Petruhhin, że Karta ma zastosowanie, gdy obywatel Unii skorzystał z prawa do swobodnego przemieszczania się w Unii, przemieszczając się z państwa członkowskiego, którego jest obywatelem, do innego państwa członkowskiego. Ponadto Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że wezwane państwo członkowskie musi oddalić wniosek o ekstradycję, jeżeli istnieje poważne ryzyko, iż w wypadku ekstradycji obywatel ten może zostać poddany karze śmierci.

Okoliczności faktyczne sprawy

Eugen Adelsmayr przez wiele lat, poczynając od roku 2004 r., wykonywał zawód lekarza anestezjologa i specjalisty ds. intensywnej opieki medycznej. W lutym 2009 r. jeden z pacjentów leczonych przez E. Adelsmayra w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, który cierpiał na poważną chorobę i kilkakrotnie doznał zawału serca, zmarł po operacji, doznawszy kolejnego zawału serca. Eugenowi Adelsmayrowi zarzucono spowodowanie śmierci. Po złożeniu skargi przez jednego z lekarzy zatrudnionych w szpitalu, w którym pracował E. Adelsmayr, przeprowadzono dochodzenie. W wyniku tego dochodzenia stwierdzono, że doszło do zabójstwa. W 2011 r. w Zjednoczonych Emiratach Arabskich rozpoczął się proces, w ramach którego prokurator domagał się dla E. Adelsmayra kary śmierci. W 2012 r. E. Adelsmayr opuścił jednak Zjednoczone Emiraty Arabskie. Podczas swojej nieobecności został skazany na karę dożywotniego pozbawienia wolności w postępowaniu w przedmiocie zastosowania środka tymczasowego. Jednocześnie postępowanie mogło w każdym czasie zostać podjęte i doprowadzić do skazania go na karę śmierci.

Również w Austrii – państwie, którego obywatelem jest E. Adelsmayr – zostało wszczęte postępowanie karne obejmujące zarzuty wysunięte przeciwko niemu w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. W 2014 r. austriacka prokuratura umorzyła jednak to postępowanie, wskazując, że „pozwany zdołał w sposób wiarygodny doprowadzić do powstania wrażenia, że postępowanie wszczęte w Dubaju prawdopodobnie wynikało z nagonki przeciwko niemu”.

Pytania prejudycjalne

Sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z szeregiem pytań; Trybunał Sprawiedliwości odpowiedział jednak tylko na pytanie dotyczące art. 19 ust. 2 i art. 47 ⁽²⁰⁾ Karty. W pytaniu tym sąd odsyłający zwrócił się o wyjaśnienie, czy oba artykuły należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie Unii jest zobowiązane oddalić wniosek o ekstradycję wystawiony przez państwo trzecie i dotyczący obywatela Unii przebywającego na terytorium danego państwa członkowskiego, jeżeli wniosek o ekstradycję opiera się na postępowaniu karnym oraz wyroku zaocznym wydanym w państwie trzecim, które nie są zgodne ze standardem minimalnym wynikającym z prawa międzynarodowego i bezwzględnie obowiązującymi zasadami porządku publicznego Unii oraz zasadą rzetelnego procesu.

Uzasadnienie i odpowiedź Trybunału Sprawiedliwości

Trybunał Sprawiedliwości przypomniał, że postanowienia Karty, a w szczególności jej art. 19, mają zastosowanie do decyzji państwa członkowskiego o ekstradycji obywatela Unii, w sytuacji gdy obywatel ten skorzystał z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się w Unii. Stwierdził, że art. 19 ust. 2 Karty należy interpretować w ten sposób, że pochodzący od państwa trzeciego wniosek o ekstradycję dotyczący obywatela Unii, który, korzystając ze swobody przemieszczania się, opuszcza państwo członkowskie pochodzenia w celu przebywania na terytorium innego państwa członkowskiego, powinien zostać przez to ostatnie państwo oddalony, jeżeli istnieje poważne ryzyko, iż w wypadku ekstradycji obywatel ten może zostać poddany karze śmierci. W związku z tym nie było potrzeby badania tego pytania w zakresie, w jakim dotyczy ono art. 47 Karty.

⁽¹⁹⁾ Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2017 r., Schotthöfer i Steiner/Adelsmayr, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633.

⁽²⁰⁾ Art. 47 Karty stanowi: „każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka odwoławczego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. Każdy ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela. Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie, w jakim jest ona konieczna do zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości”.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2018 r., Pisciotti, C-191/16 ⁽²¹⁾

W orzeczeniu w sprawie Pisciotti Trybunał Sprawiedliwości zastosował argumentację z wyroku Petruhhin do sytuacji, w której między Unią Europejską a państwem trzecim wnioskującym o ekstradycję obowiązywała umowa o ekstradycji. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że państwo członkowskie nie ma obowiązku rozszerzenia zakresu stosowania zakazu ekstradycji własnych obywateli do Stanów Zjednoczonych na każdego obywatela Unii podróżującego po jego terytorium. Przed ekstradycją obywatela Unii wezwane państwo członkowskie musi jednak umożliwić państwu członkowskiemu obywatelstwa ubieganie się o jego przekazanie na podstawie ENA.

Okoliczności faktyczne sprawy

W 2010 r. sąd amerykański wydał nakaz aresztowania Pisciottiego, obywatela Włoch. Pisciottiego aresztowano w Niemczech w czasie międzylądowania w niemieckim porcie lotniczym podczas lotu z Nigerii do Włoch. Umieszczono go w areszcie tymczasowym w oczekiwaniu na decyzję o jego przekazaniu, a w 2014 r. sąd niemiecki wydał zgodę na jego ekstradycję. Włoskie organy konsularne były informowane o sytuacji Pisciottiego przed uwzględnieniem wniosku o ekstradycję, ale włoskie organy wymiaru sprawiedliwości nie wydały ENA. Przed ekstradycją Pisciotti twierdził, że jego ekstradycja jest sprzeczna z prawem Unii, ponieważ przepisy art. 16 ust. 2 niemieckiej ustawy zasadniczej naruszają ogólny zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, gdyż zakres zawartego w nich wyjątku ze względu na obywatelstwo ograniczono wyłącznie do obywateli niemieckich.

Pytania prejudycjalne

Sąd odsyłający zwrócił się z pytaniem, czy art. 18 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by wezwane państwo członkowskie dokonało rozróżnienia na podstawie przepisów prawa konstytucyjnego między swoimi obywatelami a obywatelami innych państw członkowskich i zezwoliło na ekstradycję tych ostatnich, nie zezwalając jednocześnie na ekstradycję swoich obywateli.

Uzasadnienie i odpowiedź Trybunału Sprawiedliwości

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że prawo Unii nie stoi na przeszkodzie temu, aby wezwane państwo członkowskie (Niemcy) dokonało rozróżnienia na podstawie przepisów prawa konstytucyjnego między swoimi obywatelami a obywatelami innych państw członkowskich i zezwoliło na ekstradycję obywateli Unii, zakazując jednocześnie ekstradycji swoich obywateli, pod warunkiem że wezwane państwo członkowskie umożliwiło właściwym organom państwa członkowskiego wspomnianego obywatela (Włochy), ubieganie się o przekazanie tego obywatela na podstawie ENA oraz że to ostatnie państwo członkowskie nie podjęło żadnych działań w tym zakresie.

Trybunał Sprawiedliwości przyjął ten sam sposób rozumowania, który przedstawiono w wyroku Petruhhin, stwierdzając, że należy uznać, iż ma on zastosowanie również do umowy międzynarodowej między UE a państwem trzecim (umowy o ekstradycji między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki ⁽²²⁾), która umożliwia państwu członkowskiemu – na podstawie postanowień traktatów dwustronnych albo przepisów prawa konstytucyjnego (takich jak niemiecka ustawa zasadnicza) – wprowadzenie wyjątku ze względu na obywatelstwo.

Trybunał Sprawiedliwości doprecyzował również, że aby zagwarantować realizację celu, jakim jest zapobieganie ryzyku bezkarności danej osoby w odniesieniu do przestępstw zarzucanych jej we wniosku o ekstradycję, ENA wydany przez państwo członkowskie inne niż wezwane państwo członkowskie musi przynajmniej odnosić się do tych samych przestępstw, a państwo członkowskie obywatelstwa musi być właściwe – zgodnie z prawem krajowym – do ścigania tej osoby za takie przestępstwa, nawet jeżeli popełniono je poza jego terytorium.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU ⁽²³⁾

W swoim wyroku w sprawie Ruska Federacja Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że mechanizm Petruhhin stosuje się odpowiednio do wniosków o ekstradycję dotyczących obywateli państw należących do Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), z którymi to państwami UE zawarła umowę o przekazywaniu osób, a mianowicie umowę między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią ⁽²⁴⁾.

⁽²¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2018 r., Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222.

⁽²²⁾ Umowa O Ekstradycji Między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki (Dz.U. L 181 z 19.7.2003, s. 27).

⁽²³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262.

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 292 z 21.10.2006, s. 2.

Okoliczności faktyczne sprawy

W 2015 r. I.N., obywatel Rosji, został objęty międzynarodowym zawiadomieniem o osobach poszukiwanych opublikowanego przez biuro Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej (Interpol) w Moskwie. Na podstawie tego zawiadomienia I.N., który w międzyczasie uzyskał obywatelstwo islandzkie, został aresztowany w Chorwacji w 2019 r., gdzie przebywał na wakacjach. Władze chorwackie otrzymały od Rosji wniosek o ekstradycję zatwierdzony przez sąd chorwacki. Prawo chorwackie przewiduje wyjątek ze względu na obywatelstwo w odniesieniu do wniosków o ekstradycję. I.N. złożył odwołanie do Sądu Najwyższego Chorwacji, kwestionując decyzję zezwalającą na ekstradycję.

Pytanie prejudycjalne

Sąd Najwyższy Chorwacji zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości zasadniczo z pytaniem, czy mechanizm Petruhhin ma zastosowanie również w przypadku osoby, która nie jest obywatelem Unii, ale jest obywatelem państwa EFTA, takiego jak Islandia, będącego stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (Porozumienia EOG).

Uzasadnienie i odpowiedź Trybunału Sprawiedliwości

Na wstępie Trybunał Sprawiedliwości odniósł się do pytania, czy sytuacja obywatela państwa EFTA będącego stroną Porozumienia EOG wchodzi w zakres stosowania prawa Unii. Przypomnił, że art. 18 i 21 TFUE nie mają zastosowania do obywateli państw trzecich. Trybunał Sprawiedliwości uznał jednak, że w art. 36 Porozumienia EOG stanowiącym integralną część prawa Unii zapewniono swobodę świadczenia usług w sposób zasadniczo identyczny z tym określonym w art. 56 TFUE, w tym prawo do podróżowania do innego państwa w celu skorzystania tam z usług. Na tej podstawie należało uznać, że sytuacja I.N., który udał się do Chorwacji na wakacje, a więc w celu skorzystania z usług związanych z turystyką, wchodzi w zakres stosowania prawa Unii.

Ponadto Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że Islandię łączy z Unią Europejską szczególne stosunki, które wykraczają poza współpracę gospodarczą i handlową. Islandia wdraża i stosuje dorobek Schengen, uczestniczy we wspólnym europejskim systemie azylowym i zawarła umowę w sprawie procedury przekazywania osób z Unią Europejską.

Jeżeli chodzi o wniosek o ekstradycję, jak już stwierdzono w wyroku Petruhhin, wezwane państwo członkowskie musi przede wszystkim sprawdzić – zgodnie z art. 19 ust. 2 Karty praw podstawowych, czy w przypadku ekstradycji dana osoba nie byłaby narażona na ryzyko kary śmierci, tortur lub innego niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karnia. Do celów takiej weryfikacji państwo wezwane musi opierać się na informacjach, które są obiektywne, wiarygodne, szczegółowe i właściwie uaktualniane. W kontekście tej weryfikacji Trybunał Sprawiedliwości dodał, że szczególnie istotnym dowodem jest fakt, że dana osoba przed uzyskaniem obywatelstwa danego państwa EFTA uzyskała od tego państwa azyl, właśnie ze względu na postępowanie karne, które jest podstawą wniosku o ekstradycję.

Przed rozważeniem realizacji wniosku o ekstradycję wezwane państwo członkowskie jest zobowiązane w każdym przypadku do poinformowania tego samego państwa EFTA oraz, jeżeli państwo to tego zażąda, do przekazania mu obywatela zgodnie z postanowieniami umowy w sprawie przekazywania osób, pod warunkiem że to państwo EFTA jest właściwe – zgodnie z prawem krajowym – do ścigania tego obywatela za przestępstwa popełnione poza jego terytorium.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., *Generalstaatsanwaltschaft Berlin*, C-398/19 ⁽²⁵⁾

W swoim orzeczeniu w sprawie C-398/19 *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* Trybunał Sprawiedliwości doprecyzował wymogi dotyczące mechanizmu współpracy określone w wyroku Petruhhin. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że obywatel Unii może podlegać ekstradycji do państwa trzeciego wyłącznie po konsultacji z państwem członkowskim, którego jest obywatelem. W ramach konsultacji państwo członkowskie, do którego skierowany został wniosek o ekstradycję, ma obowiązek poinformować państwo członkowskie obywatelstwa o wszystkich okolicznościach faktycznych i prawnych przedstawionych we wniosku o ekstradycję oraz musi dysponować rozsądnym czasem na wydanie ENA w odniesieniu do tego obywatela. Ponadto w przypadku gdy państwo członkowskie obywatelstwa nie podejmuje formalnie decyzji w sprawie wydania ENA, wezwane państwo członkowskie nie jest zobowiązane do odmowy ekstradycji obywatela Unii będącego obywatelem innego państwa członkowskiego ani do prowadzenia postępowania karnego przeciwko tej osobie za przestępstwa popełnione w państwie trzecim.

⁽²⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (ekstradycja do Ukrainy), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032.

Okoliczności faktyczne sprawy

Ukraina wniosła o ekstradycję z Niemiec obywatela Ukrainy, który w 2012 r. przeprowadził się do Niemiec. Osoba, której dotyczy sprawa, BY, jako potomek obywateli Rumunii, uzyskała obywatelstwo rumuńskie w 2014 r. Nigdy jednak nie zamieszkiwała na terytorium Rumunii. W 2016 r. ukraiński sąd karny wydał przeciwko tej osobie nakaz aresztowania za sprzeniewierzenie środków finansowych w 2010 r. i 2011 r. W odpowiedzi na wniosek o ekstradycję BY został aresztowany w Niemczech. W związku z zastosowaniem mechanizmu Petruhhin władze niemieckie skontaktowały się z rumuńskim ministerstwem sprawiedliwości i zapytały, czy zamierza samodzielnie prowadzić postępowanie karne przeciwko BY. Władze rumuńskie poinformowały władze niemieckie, że w celu wydania ENA konieczne jest zgromadzenie wystarczających dowodów dotyczących przestępstw popełnionych za granicą. Ponadto władze rumuńskie zwróciły się do prokuratury generalnej w Berlinie o dostarczenie dokumentów i kopii dowodów z Ukrainy. Ponieważ rumuńskie organy wymiaru sprawiedliwości nie podjęły formalnie decyzji w sprawie ewentualnego wydania ENA, niemiecki sąd odsyłający przedstawił trzy pytania prejudycjalne dotyczące wykładni art. 18 i 21 TFUE oraz zastosowania mechanizmu Petruhhin.

Pytania prejudycjalne

Sąd odsyłający zwrócił się z pytaniem, czy:

- prawa wynikające z obywatelstwa Unii (art. 18 i 21 TFUE) mają zastosowanie w sytuacji gdy dana osoba przeniosła ośrodek interesów życiowych do wezwanego państwa członkowskiego w momencie, gdy nie była obywatelem Unii;
- państwo członkowskie obywatelstwa albo wezwane państwo członkowskie mają obowiązek zwrócić się do wnioskującego państwa trzeciego o udostępnienie akt sprawy w celu zbadania konieczności przejścia prowadzenia postępowania karnego;
- wezwane państwo członkowskie jest zobowiązane na podstawie wyroku Petruhhin do odmowy ekstradycji i samodzielnego przejścia prowadzenia postępowania karnego, jeżeli jego prawo krajowe przewiduje taką możliwość na określonych warunkach.

Uzasadnienie i odpowiedź TSUE

W odniesieniu do pierwszego pytania dotyczącego możliwości stosowania art. 18 i 21 TFUE Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że fakt uzyskania obywatelstwa państwa członkowskiego UE, a tym samym statusu obywatela Unii, przez daną osobę w chwili, gdy przebywała już w innym państwie członkowskim nie może podważyć stwierdzenia, że ze względu na uzyskany status obywatela Unii osoba ta ma prawo powołać się na art. 21 ust. 1 TFUE i jest objęta zakresem stosowania traktatów w rozumieniu art. 18 TFUE, w którym to postanowieniu uregulowano zasadę niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Trybunał Sprawiedliwości sprecyzował ponadto, że to samo uzasadnienie ma zastosowanie w przypadku gdy obywatel Unii, którego dotyczy wniosek, posiada również obywatelstwo państwa trzeciego wnioskującego o ekstradycję; fakt posiadania podwójnego obywatelstwa nie może pozbawić zainteresowanego, jako obywatela państwa członkowskiego, wolności wynikających z prawa Unii.

W odniesieniu do drugiego pytania Trybunał Sprawiedliwości powtórzył linię wykładni swojego wcześniejszego orzecznictwa, podkreślając, że wezwane państwo członkowskie ma obowiązek poinformować państwo członkowskie obywatelstwa, aby organ wymiaru sprawiedliwości tego państwa członkowskiego mógł wystąpić z wnioskiem o przekazanie danej osoby za pośrednictwem ENA. Jeżeli chodzi o szczegóły wymaganej wymiany informacji, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że:

- wezwane państwo członkowskie musi powiadomić właściwe organy państwa członkowskiego obywatelstwa nie tylko o istnieniu wniosku o ekstradycję, lecz również o wszystkich okolicznościach prawnych i faktycznych przedstawionych przez wzywające państwo trzecie w ramach tego wniosku o ekstradycję;
- właściwe organy państwa członkowskiego obywatelstwa są zobowiązane przestrzegać poufności tych informacji, jeżeli zażądało tego wspomniane państwo trzecie;
- do wezwanego państwa członkowskiego należy powiadamianie właściwych organów państwa członkowskiego obywatelstwa o wszelkich zmianach sytuacji, w jakiej znajduje się osoba, której dotyczy wniosek, istotnych dla celów ewentualnego wydania ENA w związku z tą osobą;
- wezwane państwo członkowskie ani państwo członkowskie obywatelstwa nie są na mocy prawa Unii zobowiązane do zwrócenia się do państwa trzeciego o przekazanie akt postępowania karnego;
- do wezwanego państwa członkowskiego należy wyznaczenie rozsądnego terminu, po upływie którego – jeżeli państwo członkowskie obywatelstwa nie wyda ENA – ekstradycja może zostać przeprowadzona;

- wezwane państwo członkowskie może dokonać ekstradycji bez konieczności oczekiwania po upływie rozsądnego terminu, by państwo członkowskie obywatelstwa wydało formalną decyzję, na mocy której rezygnuje z wydania ENA przeciwko tej osobie.

Ponadto w odpowiedzi na trzecie pytanie Trybunał Sprawiedliwości doprecyzował, że zgodnie z prawem Unii wezwane państwo członkowskie nie ma obowiązku odmówić ekstradycji ani samodzielnie ścigać obywatela Unii za przestępstwa popełnione w państwie trzecim, jeżeli prawo krajowe wezwanego państwa członkowskiego na to zezwala. Wykraczałoby to poza granice, jakie prawo Unii może narzucić wykonywaniu uprawnień dyskrecyjnych przysługujących temu państwu członkowskiemu w odniesieniu do decyzji w sprawie stosowności prowadzenia postępowania karnego.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 maja 2021 r., WS, C-505/19 ⁽²⁶⁾

Zasada *ne bis in idem* może uniemożliwić aresztowanie na terytorium strefy Schengen i Unii Europejskiej osoby, która jest przedmiotem noty Interpolu. Ma to miejsce w przypadku gdy właściwe organy znają prawomocne orzeczenie sądowe wydane w państwie będącym stroną układu z Schengen lub w państwie członkowskim, w którym to orzeczeniu stwierdzono, że zasada ta ma zastosowanie.

Okoliczności faktyczne sprawy

W 2012 r. na wniosek Stanów Zjednoczonych i na podstawie nakazu aresztowania wydanego przez władze tego państwa Interpol opublikował czerwoną notę w odniesieniu do WS, obywatela Niemiec, w celu jego ewentualnej ekstradycji. Jeżeli osoba, której dotyczy taka nota, znajduje się w państwie członkowskim Interpolu, państwo to mogłoby – co do zasady – zastosować areszt tymczasowy wobec tej osoby lub monitorować ją lub zastosować wobec niej ograniczenie w przemieszczaniu się.

Przed opublikowaniem czerwonej noty Interpolu, w Niemczech przeprowadzono jednak postępowanie wyjaśniające w sprawie WS, które co najmniej częściowo dotyczyło tych samych czynów, które stanowiły podstawę wspomnianej noty. Postępowanie to ostatecznie zakończono w 2010 r. po wpłaceniu przez WS pewnej sumy pieniędzy w ramach postępowania ugodowego przewidzianego w niemieckim prawie karnym. Federalne Biuro Policji Kryminalnej Niemiec poinformował następnie Interpol, że jego zdaniem, w wyniku tego wcześniejszego postępowania zasada *ne bis in idem* miała zastosowanie w przedmiotowej sprawie. Zgodnie z tą zasadą, o której mowa w art. 54 konwencji z Schengen ⁽²⁷⁾ i art. 50 Karty praw podstawowych, zakazuje się m.in. ponownego ścigania za to samo przestępstwo osoby, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku.

W 2017 r. WS wniósł powództwo przeciwko Niemcom do sądu administracyjnego w Wiesbaden, ubiegając się o nakaz podjęcia przez to państwo środków niezbędnych do zapewnienia wycofania wspomnianej czerwonej noty Interpolu. W tym względzie WS powołał się nie tylko na naruszenie zasady *ne bis in idem*, ale również na naruszenie prawa do swobodnego przemieszczania się gwarantowanego na mocy art. 21 TFUE, ponieważ nie mógł podróżować do żadnego państwa będącego stroną układu z Schengen ani do żadnego państwa członkowskiego, nie narażając się na aresztowanie.

Pytanie prejudycjalne

Sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z szeregiem pytań. Główne pytanie, które ma znaczenie w kontekście ekstradycji w następstwie czerwonej noty, dotyczy jednak tego, czy art. 54 ⁽²⁸⁾ konwencji z Schengen i art. 21 ust. 1 TFUE, interpretowane w świetle art. 50 ⁽²⁹⁾ Karty praw podstawowych, należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie tymczasowemu zatrzymaniu przez władze państwa będącego stroną układu z Schengen lub przez władze państwa członkowskiego osoby, w odniesieniu do której Interpol opublikował czerwoną notę na wniosek państwa trzeciego, jeżeli – po pierwsze – wobec tej osoby toczyło się już postępowanie karne w państwie członkowskim, które prokurator umorzył po spełnieniu przez daną osobę określonych warunków, a po drugie – organy tego państwa członkowskiego poinformowały Interpol, że ich zdaniem postępowanie to dotyczy tych samych czynów, których dotyczy wspomniana czerwona nota.

⁽²⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 maja 2021 r., WS, C-505/19, ECLI:EU:C:2021:376.

⁽²⁷⁾ Konwencja wykonawcza do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19).

⁽²⁸⁾ Art. 54 konwencji z Schengen stanowi: „Osoba, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku na obszarze jednej Umawiającej się Strony, nie może być ścigana na obszarze innej Umawiającej się Strony za ten sam czyn, pod warunkiem że została nałożona i wykonana kara lub jest ona w trakcie wykonywania, lub nie może być już wykonana na mocy przepisów prawnych skazującej Umawiającej się Strony”.

⁽²⁹⁾ Art. 50 Karty praw podstawowych stanowi: „Nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary, w odniesieniu do którego zgodnie z ustawą został już uprzednio uniewinniony lub za który został już uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem na terytorium Unii”.

Uzasadnienie i odpowiedź TSUE

Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że zasada *ne bis in idem* ma zastosowanie w sytuacji gdy przyjęto decyzję, na mocy której ostatecznie umorzono postępowanie karne, pod warunkiem że dana osoba spełni określone warunki, takie jak zapłata sumy pieniężnej ustalonej przez prokuratora.

Art. 54 konwencji z Schengen, art. 50 Karty praw podstawowych i art. 21 ust. 1 TFUE nie wykluczają jednak tymczasowego zatrzymania osoby, której dotyczy czerwona nota Interpolu, jeżeli nie stwierdzono, że proces tej osoby zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku przez państwo będące stroną układu z Schengen lub przez państwo członkowskie w odniesieniu do tych samych czynów, które stanowią podstawę czerwonej noty Interpolu, i że w związku z tym ma zastosowanie zasada *ne bis in idem*.

W przypadku gdy możliwość stosowania zasady *ne bis in idem* pozostaje niepewne, tymczasowe zatrzymanie może stanowić etap niezbędny do dokonania koniecznych sprawdzeń, z jednoczesnym uniknięciem ryzyka ucieczki danej osoby. Środek ten może być zatem usprawiedliwiony prawnie uzasadnionym celem polegającym na unikaniu ryzyka bezkarności danej osoby, „pod warunkiem że jest on niezbędny w celu dokonania takich sprawdzeń”⁽³⁰⁾. Natomiast niezwłocznie po ustaleniu na mocy prawomocnego orzeczenia sądowego, że zasada *ne bis in idem* ma zastosowanie, zgodnie z zasadami wzajemnego zaufania między państwami będącymi stronami konwencji z Schengen oraz z prawem do swobodnego przemieszczania się zakazuje się tymczasowego zatrzymania tej osoby lub utrzymania tego zatrzymania. Państwa członkowskie i umawiające się państwa konwencji z Schengen muszą zapewnić dostępność środków prawnych umożliwiających zainteresowanym osobom uzyskanie takiego prawomocnego orzeczenia sądowego stwierdzającego stosowanie zasady *ne bis in idem*.

1.2. Wnioski o ekstradycję do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2018 r., *Raugevicius*, C-247/17⁽³¹⁾

W sprawie *Raugevicius* Trybunał Sprawiedliwości rozpatrzył wniosek o ekstradycję w celu wykonania kary pozbawienia wolności. Trybunał Sprawiedliwości w pewnym stopniu zastosował sposób argumentacji przedstawiony w orzecznictwie *Petruhhin*, jednak z innym skutkiem. Było to konieczne, ponieważ sprawy dotyczące ekstradycji w celu wykonania kary mogą rodzić wątpliwości co do zasady *ne bis in idem*, jeżeli miałyby mieć zastosowanie mechanizm *Petruhhin*⁽³²⁾. Trybunał Sprawiedliwości wziął jednak pod uwagę, że w ramach prawa krajowego lub międzynarodowego istnieją mechanizmy umożliwiające osobom, których dotyczy wnioski, odbywanie kary, w szczególności w państwie członkowskim, którego są obywatelami. Ramy prawne dla takiej możliwości zapewnia np. Konwencja Rady Europy z 1983 r. o przekazywaniu osób skazanych⁽³³⁾.

Okoliczności faktyczne sprawy

Raugevicius jest obywatelem Litwy i Rosji, który przeprowadził się do Finlandii i mieszka tam od kilku lat. Jest również ojcem dwojga dzieci mieszkających w Finlandii i posiadających obywatelstwo fińskie. W 2011 r., po wydaniu wyroku skazującego w Rosji, władze rosyjskie wydały międzynarodowy nakaz aresztowania w celu wykonania nałożonej kary pozbawienia wolności. Aby podjąć decyzję w sprawie wniosku o ekstradycję, fińskie ministerstwo sprawiedliwości zwróciło się o opinię do Sądu Najwyższego Finlandii. Sąd Najwyższy nie miał pewności, czy wyrok *Petruhhin* będzie miał zastosowanie, i dlatego podjął decyzję o skierowaniu wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości.

Właściwe prawo fińskie (konstytucja fińska) przewiduje, że karę pozbawienia wolności można wykonać w Finlandii, jeżeli skazanym jest obywatel fiński lub cudzoziemiec mający stałe miejsce zamieszkania w Finlandii i jeżeli skazany wyraził zgodę na to wykonanie.

Pytania prejudycjalne

Pierwsze pytanie fińskiego Sądu Najwyższego zasadniczo dotyczyło tego, czy przepisy krajowe dotyczące ekstradycji należy oceniać w jednakowy sposób w świetle swobody przemieszczania się obywateli innego państwa członkowskiego niezależnie od kwestii, czy wniosek o ekstradycję skierowany przez państwo trzecie jest składany do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub do celów ścigania karnego – jak miało to miejsce w wyroku *Petruhhin*. Drugie pytanie dotyczyło sposobu, w jaki należy rozstrzygnąć wniosek o ekstradycję, jeżeli państwo członkowskie obywatelstwa zostało poinformowane o tym wniosku, jednakże państwo to ze względu na przeszkody prawne nie podejmuje żadnych działań w odniesieniu do swojego obywatela.

⁽³⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 maja 2021 r., *WS*, C-505/19, ECLI:EU:C:2021:376, pkt 84.

⁽³¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2018 r., *Raugevicius*, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898.

⁽³²⁾ Ponieważ osobę, której dotyczy wniosek, skazano już w państwie trzecim.

⁽³³⁾ Konwencja o przekazywaniu osób skazanych (ETS nr 112).

Uzasadnienie i odpowiedź Trybunału Sprawiedliwości

Trybunał Sprawiedliwości przez analogię zastosował uzasadnienie zawarte w wyroku Petruhhin, uznając, że obywatel państwa członkowskiego, który przybył do innego państwa członkowskiego, korzystał z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się w Unii, a zatem jego sytuacja jest objęta zakresem stosowania art. 18 TFUE. Fakt posiadania podwójnego obywatelstwa państwa członkowskiego i państwa trzeciego nie może spowodować pozbawienia zainteresowanego, jako obywatela państwa członkowskiego, wolności wynikających z prawa Unii.

Przepis krajowy, który zakazuje ekstradycji wyłącznie własnych obywateli, wprowadza różnicę w traktowaniu między nimi a obywatelami innych państw członkowskich i powoduje ograniczenie swobodnego przemieszczania się w rozumieniu art. 21 TFUE: takie ograniczenie musi być konieczne i proporcjonalne w stosunku do prawnie uzasadnionego celu polegającego na unikaniu ryzyka bezkarności obywateli państw członkowskich innych niż wezwane państwo członkowskie, a dla osiągnięcia tego celu nie powinny istnieć mniej inwazyjne środki, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, zarówno faktycznych, jak i prawnych.

Trybunał Sprawiedliwości przyznał jednak, że w przypadku wniosków o ekstradycję w celu wykonania kary, konfliktu z zasadą niedyskryminacji nie można rozstrzygnąć przez umożliwienie państwu członkowskiemu obywatelstwa wykonywania jego jurysdykcji w zakresie ponownego ścigania zainteresowanej osoby, ponieważ takie wszczęcie nowego postępowania przeciwko osobie, która była już ścigana i została skazana, może być sprzeczne z zasadą *ne bis in idem*. Aby zapobiec ryzyku bezkarności osób w takich sytuacjach, Trybunał Sprawiedliwości przywołał inne mechanizmy prawa krajowego i międzynarodowego, które umożliwiają odbywanie kar przez te osoby np. w ich w państwie pochodzenia, zwiększając tym samym ich szanse na ponowną integrację społeczną po odbyciu kary.

W tym kontekście Trybunał Sprawiedliwości zauważył, że zgodnie z art. 3 fińskiej ustawy o współpracy międzynarodowej umożliwiałoby się cudzoziemcom mającym stałe miejsce zamieszkania w Finlandii odbycie kary pozbawienia wolności orzeczonej przez państwo trzecie na terytorium fińskim pod warunkiem, że zarówno osoba zainteresowana, jak i państwo trzecie wyrażą na to zgodę. W związku z tym Trybunał Sprawiedliwości uznał również, że D. Raugėvicius mógłby odbywać na terytorium fińskim karę, na którą został skazany w Rosji, pod warunkiem że zarówno Rosja, jak i sam D. Raugėvicius wyrażą na to zgodę.

Trybunał Sprawiedliwości uznał, że obywatele wezwanego państwa członkowskiego z jednej strony oraz obywatele innych państw członkowskich mający stałe miejsce zamieszkania w wezwanym państwie członkowskim i wykazujący zatem pewien stopień integracji ze społeczeństwem tego państwa z drugiej strony znajdują się w porównywalnej sytuacji. Do organów państwa wezwanego należy ustalenie, czy taki związek między obywatelami innych państw członkowskich a wezwanym państwem członkowskim istnieje. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, w art. 18 i 21 TFUE wymaga się, aby obywatele innych państw członkowskich mogli, na takich samych warunkach jak obywatele wezwanego państwa członkowskiego, odbywać karę na terytorium wezwanego państwa członkowskiego.

Trybunał Sprawiedliwości stwierdził zatem, że art. 18 i 21 TFUE należy interpretować w ten sposób, że w przypadku wniosku o ekstradycję dotyczącego obywatela Unii, który skorzystał z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się, złożonego przez państwo trzecie nie do celów ścigania, ale do celów wykonania kary pozbawienia wolności, wezwane państwo członkowskie, którego prawo krajowe zakazuje ekstradycji własnych obywateli poza terytorium Unii do celów wykonania kary pozbawienia wolności oraz przewiduje możliwość odbycia takiej kary orzeczonej za granicą na jego terytorium, jest zobowiązane do zapewnienia temu obywatelowi Unii – jeżeli ma on stałe miejsce zamieszkania na jego terytorium – takiego samego traktowania w zakresie ekstradycji jak w przypadku własnych obywateli.

C-237/21 Generalstaatsanwaltschaft München [sprawa obecnie w toku]

Okoliczności faktyczne sprawy

Podstawę sprawy stanowi wniosek o ekstradycję S.M. z Bośni i Hercegowiny do Niemiec celem wykonania kary pozbawienia wolności. Osoba poszukiwana jest obywatelem Serbii, Bośni i Hercegowiny oraz Chorwacji i od połowy 2017 r. mieszka wraz z żoną w Niemczech, a pracuje w tym kraju od maja 2020 r. Generalstaatsanwaltschaft München (prokuratura generalna w Monachium), powołując się na wyrok w sprawie Raugėvicius, wniosła o uznanie ekstradycji osoby poszukiwanej za niedopuszczalną.

Pytanie prejudycjalne

W świetle wniosku prokuratury niemiecki sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy zasady dotyczące stosowania art. 18 i 21 TFUE określone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie *Raugevicus* pozwalają odrzucić wniosek państwa trzeciego o ekstradycję obywatela Unii w celu wykonania kary złożony na podstawie Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. ⁽³⁴⁾ także wtedy, gdy wezwane państwo członkowskie jest zobowiązane, na podstawie tej konwencji, do ekstradycji obywateli Unii na podstawie umowy międzynarodowej, ponieważ zdefiniowało ono pojęcie „obywatela” zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. b) konwencji w taki sposób, że obejmuje ono jedynie własnych obywateli, a nie innych obywateli Unii ⁽³⁵⁾.

2. WYTYCZNE MAJĄCE ZASTOSOWANIE W PRZYPADKU, GDY PAŃSTWA STOSUJĄ WYJĄTEK ZE WZGLĘDU NA OBYWATELSTWO

2.1. Wnioski o ekstradycję wydane do celów ścigania

2.1.1. Zakres mechanizmu Petruhhin

a. Zakres przedmiotowy: kiedy stosuje się mechanizm Petruhhin?

Należy uruchomić mechanizm Petruhhin (powiadamiania), w przypadkach gdy:

- wydano wniosek o ekstradycję do celów ścigania
- oraz
- państwo wezwane stosuje wyjątek ze względu na obywatelstwo wyłącznie do własnych obywateli, co może prowadzić do potencjalnej dyskryminacji między własnymi obywatelami a obywatelami państw trzecich, którzy skorzystali z prawa do swobodnego przemieszczania się (por. załącznik 2 – przegląd systemów krajowych).

Mechanizm Petruhhin ma zastosowanie do wszystkich wniosków o ekstradycję na podstawie:

- umowy o ekstradycji między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki ⁽³⁶⁾;
- Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony ⁽³⁷⁾, w której zawarto postanowienia odzwierciedlające mechanizm Petruhhin ⁽³⁸⁾;
- umów wielostronnych zawartych przez państwa;
- umów dwustronnych zawartych przez państwa lub
- prawa krajowego.

⁽³⁴⁾ Europejska konwencja o ekstradycji (ETS nr 24)

⁽³⁵⁾ Por. Zgodnie z art. 6 Europejskiej konwencji o ekstradycji Finlandia złożyła oświadczenie o następującej treści: „W rozumieniu niniejszej konwencji termin »obywatele« oznacza obywateli Finlandii, Danii, Islandii, Norwegii i Szwecji oraz cudzoziemców zamieszkałych w tych państwach”.

⁽³⁶⁾ Dz.U. L 181 z 19.7.2003, s. 27.

⁽³⁷⁾ Dz.U. L 149 z 30.4.2021, s. 10.

⁽³⁸⁾ Art. 614 ust. 1 i 3 umowy o handlu i współpracy stanowi: „1. Jeśli europejski nakaz aresztowania lub nakaz aresztowania dotyczący tej samej osoby został wydany przez dwa państwa lub większą ich liczbę, decyzję co do tego, który z tych nakazów aresztowania podlega wykonaniu, podejmuje organ sądowy wykonujący nakaz, po wnikliwym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności, w szczególności wagi przestępstw oraz miejsca ich popełnienia, odpowiednich dat wydania nakazów aresztowania lub europejskich nakazów aresztowania oraz tego, czy poszczególne nakazy wydano w celach ścigania lub wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego, a także obowiązków prawnych państw członkowskich wynikających z prawa Unii, dotyczących w szczególności zasad swobodnego przemieszczania się i niedyskryminacji ze względu na obywatelstwo. 3. W przypadku konfliktu między nakazem aresztowania a wnioskiem o ekstradycję wydanym przez państwo trzecie, decyzję o tym, czy pierwszeństwo ma nakaz aresztowania, czy wniosek o ekstradycję, podejmuje właściwy organ państwa wykonującego nakaz, po wnikliwym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności, w szczególności okoliczności, o których mowa w ust. 1, oraz okoliczności określonych w mającej zastosowanie konwencji”.

b. *Zakres podmiotowy: do kogo ma zastosowanie mechanizm Petruhhin?*

Mechanizm Petruhhin ma zastosowanie do obywateli 27 państw członkowskich UE znajdujących się na terytorium innego państwa członkowskiego, którzy skorzystali z prawa do swobodnego przemieszczania się. Dotyczy to również obywateli posiadających także obywatelstwo państwa trzeciego wniosku o ekstradycję. Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że fakt posiadania podwójnego obywatelstwa nie może spowodować pozbawienia zainteresowanego, jako obywatela państwa członkowskiego, wolności wynikających z prawa Unii⁽³⁹⁾. Co więcej, moment, w którym dana osoba uzyskała obywatelstwo państwa członkowskiego, również pozostaje bez znaczenia⁽⁴⁰⁾.

Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że mechanizm Petruhhin ma również zastosowanie do obywateli państwa członkowskiego należącego do EFTA, które jest stroną Porozumienia EOG i z którym Unia Europejska zawarła umowę o przekazywaniu osób (Islandia i Norwegia)⁽⁴¹⁾. Art. 18 i 21 TFUE nie mają zastosowania do obywateli państw trzecich. Trybunał Sprawiedliwości uznał jednak, że art. 4 Porozumienia EOG⁽⁴²⁾ w związku z art. 36 Porozumienia EOG⁽⁴³⁾, które stanowi integralną część prawa Unii, zapewnia swobodę świadczenia usług, w taki sam sposób jak art. 56 TFUE, z uwzględnieniem prawa do podróżowania do innego państwa celem skorzystania z usług⁽⁴⁴⁾.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej potwierdził ponadto, że prawo do swobodnego przemieszczania się przewidziane w art. 21 ust. 1 TFUE/art. 36 Porozumienia EOG ma również zastosowanie do osób, które jedynie przemieszczają się w ramach tranzytu w obrębie portu lotniczego⁽⁴⁵⁾ lub korzystają z usług w innym państwie jako turyści⁽⁴⁶⁾.

c. *Zakres terytorialny: które organy są objęte mechanizmem Petruhhin?*

Organ krajowe 27 państw członkowskich UE, Islandii i Norwegii są objęte mechanizmem Petruhhin, gdy stosują wyjątek ze względu na obywatelstwo.

2.1.2. **Kroki, jakie powinny podjąć właściwe organy, w przypadku gdy ma zastosowanie wyjątek ze względu na obywatelstwo**

a. *Obowiązki państwa wezwanego*

Zgodnie z art. 18 i 21 TFUE/art. 4 Porozumienia EOG w związku z art. 36 Porozumienia EOG nie wymaga się ustanowienia bezwzględnej równoważności między własnymi obywatelami a obywatelami innych państw, jeśli chodzi o ochronę przed ekstradycją do państw trzecich. Wymaga się jednak na ich podstawie od państw, które przewidują odmienne traktowanie własnych obywateli i obywateli innych państw w odniesieniu do ekstradycji, by przed wydaniem zezwolenia na ekstradycję rozpatrzyły, czy nie istnieje alternatywny środek, który będzie w mniejszym stopniu naruszał wykonywanie prawa do swobodnego przemieszczania się i pozwoli na równie skuteczne osiągnięcie celu polegającego na zapobieganiu ryzyku bezkarności, do którego dąży się poprzez ekstradycję⁽⁴⁷⁾.

W przypadku wniosku o ekstradycję do celów ścigania karnego państwo wezwane ma obowiązek zwrócić się do państwa obywatelstwa, tak aby umożliwić państwu obywatelstwa wydanie ENA/nakazu aresztowania UE-IS/NO który byłby uważany za środek równie skuteczny, ale o mniejszej szkodliwości.

⁽³⁹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2018 r., Raugėvicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, pkt 29 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (ekstradycja do Ukrainy), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, pkt 32.

⁽⁴⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (ekstradycja do Ukrainy), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, pkt 31.

⁽⁴¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262.

⁽⁴²⁾ Art. 4 Porozumienia EOG: „W zakresie stosowania niniejszego Porozumienia i bez uszczerbku dla zawartych w nim postanowień szczególnych, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową”.

⁽⁴³⁾ Art. 36 ust. 1 Porozumienia EOG: „W ramach postanowień niniejszego Porozumienia zakazane są ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług na terytorium Umawiających się Stron w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich WE oraz Państw EFTA mających swe przedsiębiorstwo w Państwie Członkowskim WE lub w Państwie EFTA, innym niż Państwo odbiorcy świadczenia”.

⁽⁴⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, pkt 52–55.

⁽⁴⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2018 r., Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222, pkt 34.

⁽⁴⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, pkt 54.

⁽⁴⁷⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, pkt 41.

Państwo wezwane nie ma jednak obowiązku odmówić ekstradycji obywatela Unii, który jest obywatelem innego państwa członkowskiego lub Islandii/Norwegii, ani ścigać obywatela Unii/Islandii lub Norwegii za przestępstwa popełnione w państwie trzecim, jeżeli prawo krajowe na to zezwala ⁽⁴⁸⁾. Wykraczałoby to poza ograniczenia, jakie prawo UE może nałożyć na korzystanie przez to państwo ze swobody uznania w odniesieniu do tego, czy prowadzić ściganie karne czy odstąpić o niego.

b. *Rozpoczęcie procedury konsultacyjnej*

Państwo wezwane ma obowiązek powiadomić państwo obywatelstwa o oczekującym na rozpatrzenie wniosku o ekstradycję.

Jeśli chodzi o termin takiego powiadomienia, zaleca się, by państwo wezwane powiadomiło państwo obywatelstwa o otrzymanym lub oczekującym na rozpatrzenie wniosku o ekstradycję przy najbliższej okazji. Może to nastąpić już po tymczasowym zatrzymaniu danej osoby, jeżeli czerwona nota Interpolu zawiera wystarczające informacje, lub na późniejszym etapie, gdy państwo wezwane otrzyma wniosek o ekstradycję.

c. *Rodzaj informacji, które należy przekazać państwu (państwom) obywatelstwa*

Organy państwa wezwanego powinny poinformować punkt kontaktowy ⁽⁴⁹⁾ państwa obywatelstwa co najmniej o:

- istnieniu wniosku o ekstradycję dotyczącym danej osoby; oraz
- o wszystkich okolicznościach prawnych i faktycznych przedstawionych przez wzywające państwo trzecie w ramach tego wniosku o ekstradycję ⁽⁵⁰⁾ (por. załącznik 3 – wzór).

Organy państwa wezwanego powinny ponadto powiadamiać organy państwa obywatelstwa o wszelkich zmianach sytuacji, w jakiej znajduje się osoba, której dotyczy wniosek, istotnych dla celów ewentualnego wydania europejskiego nakazu aresztowania/nakazu aresztowania UE-IS/NO w związku z tą osobą ⁽⁵¹⁾ (por. załącznik 4 – wzór).

d. *Stosunki z wnioskującym państwem trzecim i poufność*

Ani państwo wezwane, ani państwo obywatelstwa nie są na mocy prawa Unii zobowiązane do zwrócenia się do państwa trzeciego wnioskującego o ekstradycję o przekazanie akt postępowania karnego ⁽⁵²⁾. Gdyby bowiem państwo wezwane lub państwo, którego obywatelem jest osoba, której dotyczy wniosek, były zobowiązane do zwrócenia się o przekazanie przez wzywające państwo trzecie akt postępowania karnego, postępowanie ekstradycyjne mogłoby się znacząco skomplikować, a czas jego trwania mógłby się istotnie wydłużyć, co mogłoby ostatecznie zagrozić celowi uniknięcia wspomnianej bezkarności ⁽⁵³⁾. Co więcej, wydłużające się postępowanie może być również szkodliwe dla osoby poszukiwanej, w szczególności, jeśli jest ona zatrzymana.

Organy państwa obywatelstwa są zobowiązane przestrzegać poufności tych informacji, jeżeli zażądało tego wnioskujące państwo trzecie. Należy ponadto należycie informować wnioskujące państwo trzecie w tym względzie ⁽⁵⁴⁾.

Państwo obywatelstwa może jednak stosować wszelkie mechanizmy współpracy lub wzajemnej pomocy, aby uzyskać materiał dowodowy od państwa wezwanego (np. wydanie europejskiego nakazu dochodzeniowego ⁽⁵⁵⁾).

⁽⁴⁸⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (ekstradycja do Ukrainy), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, pkt 49–50.

⁽⁴⁹⁾ Wykaz krajowych punktów kontaktowych wyznaczonych przez 27 państw członkowskich UE, Norwegię i Islandię opublikowano na stronie internetowej EJN, por. 4.1.

⁽⁵⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (ekstradycja do Ukrainy), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, pkt 48.

⁽⁵¹⁾ Tamże.

⁽⁵²⁾ Tamże, pkt 49.

⁽⁵³⁾ Tamże, pkt 51.

⁽⁵⁴⁾ Tamże, pkt 48.

⁽⁵⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, Dz.U. L 130 z 1.5.2014, s. 1.

e. *Obowiązki państwa obywatelstwa*

Po otrzymaniu powiadomienia właściwe organy państwa obywatelstwa powinny ocenić, czy właściwe jest wydanie ENA lub nakazu aresztowania UE-IS/NO dotyczących tego samego przestępstwa, o które oskarża się daną osobę we wniosku o ekstradycję, w zakresie, w jakim są one właściwe, zgodnie z ich własnym prawem krajowym, do ścigania tej osoby za przestępstwa popełnione poza terytorium kraju.

2.1.3. **Termin udzielenia odpowiedzi na powiadomienie**

Państwo wezwane powinno wyznaczyć rozsądny termin na udzielenie odpowiedzi przez państwo (państwa) obywatelstwa. Państwo wezwane dysponuje marginesem swobody przy określaniu rozsądnego terminu, w szczególności z uwzględnieniem ewentualnego tymczasowego aresztowania osoby, której dotyczy wniosek, w ramach postępowania ekstradycyjnego i złożoności sprawy ⁽⁵⁶⁾.

Należy wskazać wyznaczony termin na certyfikacie (por. załącznik 3 – wzór).

W stosownych przypadkach punkt kontaktowy lub organ sądowy wydający wniosek ⁽⁵⁷⁾ państwa (państw) obywatelstwa może zawnskować o wydłużeniu terminu (por. załącznik 5 – wzór). Punkt kontaktowy lub organ rozpatrujący wniosek o ekstradycję w państwie wezwanym powinien podjąć decyzję o przedłużeniu (por. załącznik 6 – wzór).

2.1.4. **Odrzucenie wniosku o ekstradycję**

Wyłącznie w przypadkach gdy organ sądowy państwa obywatelstwa wydaje ENA lub nakaz aresztowania UE-IS/NO dotyczący tego samego przestępstwa lub tych samych przestępstw ⁽⁵⁸⁾ lub czynów i informuje o tym odpowiednie państwo wezwane, państwo wezwane powinno odmówić przeprowadzenia ekstradycji i przekazać daną osobę państwu obywatelstwa (por. załącznik 7 – wzór).

2.1.5. **Wznowienie procedury ekstradycji**

W przypadku braku odpowiedzi ze strony organów państwa (państw) obywatelstwa w wyznaczonym terminie lub w przypadku udzielenia przez nie odpowiedzi negatywnej w wyznaczonym terminie, organy państwa wezwanego mogą, w stosownych przypadkach, dokonać ekstradycji bez konieczności oczekiwania, by państwo członkowskie obywatelstwa udzieliło odpowiedzi lub wydało formalną decyzję, na mocy której rezygnuje z wydania ENA lub nakazu aresztowania UE-IS/NO przeciwko tej osobie ⁽⁵⁹⁾ (por. załącznik 7 – wzór).

2.2. **Wnioski o ekstradycję do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego**

2.2.1. **Zakres stosowania**

a. *Materialny zakres stosowania*

Wyrok w sprawie *Raugevicius* ma zastosowanie w przypadkach, gdy:

— wniosek jest wnioskiem o ekstradycję do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego

oraz

— państwo wezwane stosuje wyjątek ze względu na obywatelstwo wyłącznie do własnych obywateli, co może prowadzić do potencjalnej dyskryminacji między własnymi obywatelami a obywatelami państw trzecich, którzy skorzystali z prawa do swobodnego przemieszczania się (por. załącznik 2 – przegląd systemów krajowych).

⁽⁵⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (ekstradycja do Ukrainy), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, pkt 55.

⁽⁵⁷⁾ Jak określono w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania lub w art. 9 ust. 1 Umowy między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią.

⁽⁵⁸⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2018 r., Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222, pkt 54.

⁽⁵⁹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (ekstradycja do Ukrainy), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, pkt 53 i 54.

- b. *Zakres podmiotowy dotyczący wniosków o ekstradycję do celów wykonania kary: do kogo ma zastosowanie wyrok w sprawie Raugėvicius?*

Obowiązek równego traktowania w tym względzie ma zastosowanie wyłącznie w takim zakresie, w jakim obywatele danego państwa oraz obywatele innych państw znajdują się w porównywalnej sytuacji w odniesieniu do celu, jakim jest uniknięcie ryzyka bezkarności. Biorąc pod uwagę, że wykonywanie kar pozbawienia wolności w państwie pochodzenia danej osoby sprzyja jej reintegracji społecznej po odbyciu kary, porównywalna sytuacja ma miejsce wyłącznie w przypadku obywateli innych państw, którzy na stałe mieszkają w państwie wezwanym, a zatem są w pewnym stopniu zintegrowani ze społeczeństwem tego państwa.

Trybunał Sprawiedliwości orzekł zatem, że zakres podmiotowy ogranicza się do obywateli innych państw mających stałe miejsce zamieszkania w państwie wezwanym i wykazujących zatem pewien stopień integracji ze społeczeństwem tego państwa⁽⁶⁰⁾, ponieważ znajdują się w sytuacji porównywalnej z sytuacją obywateli państwa wezwanego. Z kolei obywatel danego państwa, którego zatrzymano w porcie lotniczym państwa wezwanego, podczas gdy przemieszczał się w ramach tranzytu, nie spełniałby kryterium znalezienia się w porównywalnej sytuacji.

Jeżeli osoby, której dotyczy wniosek, nie można uznać za stałe zamieszkującą w państwie wezwanym, kwestia jej ekstradycji powinna zostać rozstrzygnięta na podstawie mającego zastosowanie prawa krajowego lub międzynarodowego⁽⁶¹⁾.

2.2.2. **Kroki, jakie powinny podjąć właściwe organy, w przypadku gdy ma zastosowanie wyjątek ze względu na obywatelstwo**

W przypadku wniosku o ekstradycję do celów wykonania kary środkiem, który w mniejszym stopniu narusza wykonywanie prawa do swobodnego przemieszczania się, jest przejście przez państwo wezwane odpowiedzialności za wykonanie kary na swoim terytorium zamiast przeprowadzenia ekstradycji obywatela do innego państwa lub państwa trzeciego, jeżeli taka możliwość przewidziana jest także dla jego obywateli. Oczekuje się, że Trybunał Sprawiedliwości dokładniej wyjaśni szczegółowe kroki, jakie należy podjąć (w szczególności zakres obowiązków państw oraz to, czy wymagana jest zgoda państwa trzeciego) w toczącej się sprawie C-237/21⁽⁶²⁾.

2.2.3. **Wymiana informacji między państwem wezwanym a państwem obywatelstwa**

Art. 18 i 21 TFUE nie nakładają na państwo wezwane obowiązku informowania państwa obywatelstwa o toczącym się postępowaniu w sprawie wniosku o ekstradycję w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego. Państwo wezwane nie jest jednak pozbawione możliwości skontaktowania się z państwem obywatelstwa w celu uzyskania wszelkich istotnych informacji, które mogłyby uznać za przydatne.

3. WYTYCZNE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO WSZYSTKICH PAŃSTW NIEZALEŻNIE OD WYJĄTKU ZE WZGLĘDU NA OBYWATELSTWO

3.1. **Ocena praw podstawowych przed przeprowadzeniem ekstradycji**

3.1.1. *Stosowanie Karty*

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że decyzja o ekstradycji obywatela Unii/Islandii/Norwegii w sytuacji, która wchodzi w zakres stosowania art. 18 TFUE i art. 21 TFUE lub art. 4 Porozumienia EOG w związku z art. 36 Porozumienia EOG, w konsekwencji wchodzi w zakres prawa Unii do celów art. 51 ust. 1 Karty⁽⁶³⁾. W związku z tym postanowienia Karty, a w szczególności jej art. 19, mają zastosowanie do takiej decyzji.

⁽⁶⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2018 r., Raugėvicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, pkt 46.

⁽⁶¹⁾ Tamże, pkt 48.

⁽⁶²⁾ Sprawa C-237/21, Generalstaatsanwaltschaft München.

⁽⁶³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, pkt 52 i 53 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Rуска Federacija, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, pkt 63. Art. 51 ust. 1 Karty: „1. Postanowienia niniejszej Karty mają zastosowanie do instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii przy poszanowaniu zasady pomocniczości oraz do Państw Członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Szanują one zatem prawa, przestrzegają zasad i popierają ich stosowanie zgodnie ze swymi odpowiednimi uprawnieniami i w poszanowaniu granic kompetencji Unii powierzonych jej w Traktatach”.

Co więcej, istnienie umowy międzynarodowej Unii o ekstradycji jest wystarczające, aby rozpocząć stosowanie Karty. Karta ma zatem zastosowanie również do wniosków o ekstradycję wydanych przez Stany Zjednoczone lub Zjednoczone Królestwo odpowiednio na mocy umowy o ekstradycji między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi ⁽⁶⁴⁾ i umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony ⁽⁶⁵⁾, nawet jeżeli nie dochodzi do wykonywania prawa do swobodnego przemieszczania się na obszarze EOG. Co więcej, w takich przypadkach Karta ma zastosowanie również do obywateli państw trzecich oraz bezpaństwowców.

W przypadkach, w których ma zastosowanie Karta, państwo wezwane musi najpierw rozpatrzyć, czy ekstradycja nie naruszy praw, o których mowa w art. 19 Karty ⁽⁶⁶⁾.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 Karty nikt nie może być usunięty z terytorium państwa, wydalony lub wydany w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, iż może być poddany karze śmierci, torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

Trybunał Sprawiedliwości doprecyzował ponadto, że samo „istnienie oświadczeń i akceptacja umów międzynarodowych gwarantujących co do zasady poszanowanie praw podstawowych same w sobie nie wystarczają, aby zapewnić właściwą ochronę przed ryzykiem nieodpowiedniego traktowania, gdy z wiarygodnych źródeł znane są praktyki organów – lub praktyki tolerowane przez te organy – ewidentnie niezgodne z zasadami określonymi w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Z powyższego wynika, że w zakresie, w jakim właściwy organ państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek o ekstradycję, dysponuje danymi świadczącymi o rzeczywistym ryzyku nieludzkiego lub poniżającego traktowania osób w wydającym nakaz państwie trzecim, jest on zobowiązany dokonać oceny istnienia wspomnianego ryzyka, gdy musi wydać postanowienie dotyczące ekstradycji osoby do tego państwa (zob. podobnie w odniesieniu do art. 4 Karty wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r. w sprawie Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 88).

W tym celu właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego musi opierać się na informacjach, które są obiektywne, wiarygodne, konkretne i odpowiednio aktualizowane. Dane te mogą wynikać w szczególności z międzynarodowych orzeczeń sądowych, takich jak wyroki ETPC, z orzeczeń sądowych wnioskującego państwa trzeciego, a także z decyzji, sprawozdań i innych dokumentów sporządzanych przez organy Rady Europy lub pochodzących z systemu Organizacji Narodów Zjednoczonych (zob. podobnie wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 89) ⁽⁶⁷⁾.

3.1.2. Stosowanie Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) ma zastosowanie do ekstradycji z państw członkowskich do państw trzecich w sytuacjach, w których nie ma zastosowania Karta ⁽⁶⁸⁾, takich jak ekstradycja obywatela Unii, który nie skorzystał z prawa do swobodnego przemieszczania się, lub obywatela państwa trzeciego do państwa trzeciego, z którym Unia nie zawarła umowy o ekstradycji.

Szczególnie istotne są art. 3 i 6 EKPC. Art. 3 EKPC stanowi, że:

Nikt nie może być poddany torturom ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

⁽⁶⁴⁾ Dz.U. L 181 z 19.7.2003, s. 27.

⁽⁶⁵⁾ Dz.U. L 149 z 30.4.2021, s. 10.

⁽⁶⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, pkt 60, postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2017 r., Schothöfer & Steiner/Adelsmayr, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2018 r., Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, pkt 49, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacja, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, pkt 63–68.

⁽⁶⁷⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, pkt 57, 58 i 59.

⁽⁶⁸⁾ Por. 3.1.1. *supra*.

Art. 6 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego, domniemanie niewinności i prawo do obrony):

1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej. Postępowanie przed sądem jest jawne, jednak prasa i publiczność mogą być wyłączone z całości lub części rozprawy sądowej ze względów obyczajowych, z uwagi na porządek publiczny lub bezpieczeństwo państwowe w społeczeństwie demokratycznym, gdy wymaga tego dobro małoletnich lub gdy służy to ochronie życia prywatnego stron albo też w okolicznościach szczególnych, w granicach uznanych przez sąd za bezwzględnie konieczne, kiedy jawność mogłaby przynieść szkodę interesom wymiaru sprawiedliwości.
2. Każdego oskarżonego o popełnienie czynu zagrożonego karą uważa się za niewinnego do czasu udowodnienia mu winy zgodnie z ustawą.
3. Każdy oskarżony o popełnienie czynu zagrożonego karą ma co najmniej prawo do: a) niezwłocznego otrzymania szczegółowej informacji w języku dla niego zrozumiałym o istocie i przyczynie skierowanego przeciwko niemu oskarżenia; b) posiadania odpowiedniego czasu i możliwości do przygotowania obrony; c) bronięcia się osobiście lub przez ustanowionego przez siebie obrońcę, a jeśli nie ma wystarczających środków na pokrycie kosztów obrony, do bezpłatnego korzystania z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości; d) przesłuchania lub spowodowania przesłuchania świadków oskarżenia oraz żądania obecności i przesłuchania świadków obrony na takich samych warunkach jak świadków oskarżenia; e) korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie rozumie lub nie mówi językiem używanym w sądzie.

3.2. Nieuzasadnione i stanowiące nadużycie, w tym mające podłoże polityczne, czerwone noty Interpolu, nakazy aresztowania i wnioski o ekstradycję

Państwa członkowskie spotykają się z nieuzasadnionymi i stanowiącymi nadużycie, w tym mającymi podłoże polityczne, wnioskami o ekstradycję oraz odpowiadającymi im czerwonymi notami Interpolu. Niniejsza sekcja mogłaby zatem mieć zastosowanie na etapie, na którym nie wydano jeszcze wniosku o ekstradycję lub nie aresztowano jeszcze danej osoby na podstawie czerwonej noty Interpolu (np. jeżeli państwo członkowskie wie o stanowiących nadużycie czerwonych notach Interpolu, może z własnej inicjatywy powiadomić lokalne punkty kontaktowe, nawet zanim osoba poszukiwana przeniesie się do innego państwa).

3.2.1. *Istniejący mechanizm Interpolu dotyczący niewłaściwego stosowania czerwonych not Interpolu*

Interpol dysponuje zautomatyzowanym systemem kontroli i wykrywania czerwonych not⁽⁶⁹⁾. Umożliwia on odfiltrowanie przypadków nadużyć. Każdy otrzymywany wniosek sprawdza się poprzez zestawienie go z listą zagrożeń zawierającą wnioski, które odrzucono w przeszłości, co umożliwia ich automatyczne odrzucenie. Interpol prowadzi prace nad nowymi, zautomatyzowanymi zabezpieczeniami informatycznymi, aby usprawnić ocenę otrzymywanych wniosków o publikację not i dyfuzji.

Co więcej, w ramach sekretariatu generalnego Interpolu utworzono specjalną grupę zadaniową złożoną z prawników i funkcjonariuszy policji pochodzących z różnych państw członkowskich Interpolu. Grupa zadaniowa ocenia wszystkie otrzymywane wnioski o publikację not i dyfuzji przekazywane przez państwa członkowskie Interpolu pod kątem ich zgodności z odpowiednimi ramami prawnymi i wymogami.

Czerwone noty Interpolu można wycofać w oparciu o szereg powodów poprzez złożenie wniosku do niezależnej Komisji Kontroli Akt Interpolu, w którym stwierdza się, że noty te naruszają statut Interpolu oraz jego zasady dotyczące przetwarzania danych. Państwa członkowskie mogą doradzić osobie, której dotyczy czerwona nota Interpolu stanowiąca nadużycie, w szczególności czerwona nota mająca podłoże polityczne, by skorzystała ze swoich praw w ramach Komisji Kontroli Akt Interpolu i powiadomiła ją z wyprzedzeniem lub zwróciła się o usunięcie not lub dyfuzji.

⁽⁶⁹⁾ Czerwona nota Interpolu nie jest ani wnioskiem o ekstradycję, ani międzynarodowym nakazem aresztowania. To ostrzeżenie skierowane do organów ścigania na całym świecie mające umożliwić zlokalizowanie i tymczasowe zatrzymanie osoby, która ma zostać poddana ekstradycji, przekazana do innego państwa lub poddana podobnej czynności prawnej. Czerwona nota Interpolu odnosi się jednak do międzynarodowego nakazu aresztowania lub orzeczenia sądowego, wspiera procedurę ekstradycji oraz zawiera krajowe dane o przestępstwach (z wyjątkiem sytuacji, gdy czerwoną notę wydaje sąd międzynarodowy). Zgodnie z art. 82 regulaminu INTERPOLU dotyczącego przetwarzania danych [IRPD, III/IRPD/GA/2011 (2019)] „Czerwone noty są publikowane na wniosek centralnego biura krajowego lub podmiotu międzynarodowego posiadającego uprawnienia w zakresie dochodzenia i ścigania w sprawach karnych w celu ustalenia miejsca pobytu osoby poszukiwanej, jej zatrzymania, aresztowania lub ograniczenia jej możliwości przemieszczania się, na potrzeby ekstradycji, wydania lub dokonania innej zgodnej z prawem czynności”.

Stala grupa doradcza ds. not wspiera te działania.

3.2.2. **Wymiana informacji na temat nieuzasadnionych lub stanowiących nadużycie, w szczególności mających podłoże polityczne, wniosków o ekstradycję między punktami kontaktowymi.**

Państwo obywatelstwa często posiada informacje, które mają istotne znaczenie przy podejmowaniu decyzji, czy wniosek o ekstradycję jest nieuzasadniony lub stanowi nadużycie, w szczególności, czy ma podłoże polityczne. Ścisła współpraca i wymiana informacji z państwem obywatelstwa osoby, której dotyczy wniosek, może mieć zatem zasadnicze znaczenie, gdy państwo wezwane ocenia wniosek o ekstradycję obywatela innego państwa.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że wniosek o ekstradycję stanowi nadużycie, w szczególności ma podłoże polityczne lub jest w inny sposób nieuzasadniony (niezgodny z prawem), punkt kontaktowy państwa, które otrzymało wniosek o ekstradycję dotyczący obywatela innego państwa od państwa trzeciego, powinno zawsze poinformować punkt kontaktowy państwa obywatelstwa. Umożliwi to na wymianę istotnych informacji w celu podjęcia świadomej decyzji, czy wniosek o ekstradycję ma podłoże polityczne lub jest w inny sposób nieuzasadniony (niezgodny z prawem)(por. załącznik 3 – wzór i załącznik 8 – wzór).

Co więcej, w przypadku wystąpienia uzasadnionego podejrzenia, że wniosek o ekstradycję jest nieuzasadniony lub stanowi nadużycie, w szczególności ma podłoże polityczne, wszystkie punkty kontaktowane powinny niezwłocznie i z własnej inicjatywy poinformować inne punkty kontaktowe, a także Eurojust, Europol i Interpol, oraz przeprowadzić z nimi konsultacje (por. załącznik 8 – wzór).

Powyższy mechanizm powiadamiania punktów kontaktowych w przypadkach nieuzasadnionych lub stanowiących nadużycie, w szczególności mających podłoże polityczne, wniosków o ekstradycję ma zastosowanie zarówno do obywateli państw członkowskich, jak i do obywateli państw trzecich i bezpaństwowców.

4. PRAKTYCZNE ASPEKTY MECHANIZMU PETRUHHIN I WNISKÓW O EKSTRADYCJĘ MAJĄCYCH PODŁOŻE POLITYCZNE

4.1. Punkty kontaktowe

Dla celów mechanizmu Petruhhin oraz nieuzasadnionych i niezgodnych z prawem wniosków o ekstradycję, w szczególności mających podłoże politycznym, państwa członkowskie powołały punkty kontaktowe (np. organy centralne).

Aktualny wykaz punktów kontaktowych znajduje się na następującej stronie internetowej:

<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/AtlasChooseCountry/PL>

Państwo powinno niezwłocznie powiadomić EJN o jakichkolwiek zmianach dotyczących działających w jego obrębie punktów kontaktowych.

W razie jakichkolwiek problemów punkty kontaktowe mogą skonsultować się z Eurojustem lub EJN.

4.2. Obowiązujący język i koszty

Zaleca się, aby język urzędowy państwa obywatelstwa był obowiązującym językiem dokumentacji będącej przedmiotem wymiany między państwem wezwanym a państwem obywatelstwa.

Państwa członkowskie mogą również powiadomić Komisję, jeśli zdecydują się przyjmować tłumaczenia na jeden lub więcej języków urzędowych UE bądź islandzki lub norweski.

Państwo wezwane i państwo obywatelstwa powinny pokrywać swoje koszty (głównie koszty tłumaczenia).

4.3. System ochrony danych

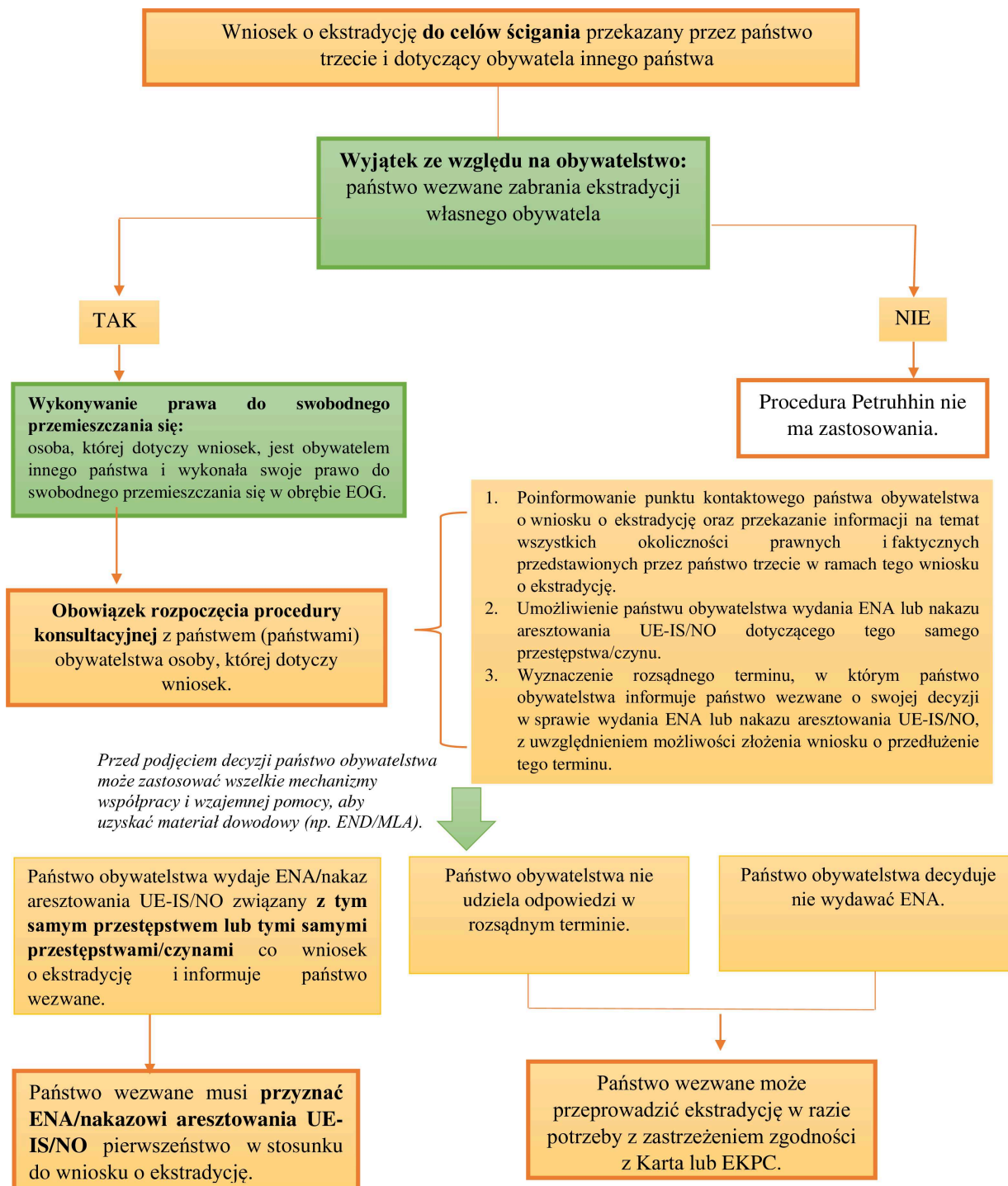
Zastosowanie ma dyrektywa (UE) 2016/680 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych ⁽⁷⁰⁾.

⁽⁷⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WsiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

ZAŁĄCZNIK I

Schemat działań, jakie należy podjąć w związku z wnioskami o ekstradycję dla celów ścigania – główne etapy mechanizmu Petruhhin

ZAŁĄCZNIK 2

Przegląd wyjątków ze względu na obywatelstwo (zgodnie z informacjami przekazanymi przez państwa członkowskie).

- AT: Ustawa federalna z 4 grudnia 1979 r. o ekstradycji i wzajemnej pomocy w sprawach karnych (Ustawa o ekstradycji i wzajemnej pomocy (ARHG)), sekcja 12.
- BE: Ustawa z 15 marca 1874 r. o ekstradycji, art. 1 i 2.
- BG: Konstytucja, art. 25 ust. 4.
- CY: Konstytucja, art. 11 lit. f) (ekstradycja obywatela jest dozwolona wyłącznie zgodnie z traktatem międzynarodowym wiążącym republikę, pod warunkiem, że taka umowa jest odpowiednio stosowana przez drugą stronę i w odniesieniu do czynów, które miały miejsce przed wejściem w życie 5-ej poprawki do konstytucji w 2006 r.)
- CZ: Karta praw podstawowych i wolności jako część porządku konstytucyjnego Republiki Czeskiej, art. 14 ust. 4. Ekstradycja obywatela czeskiego do państwa trzeciego jest możliwa, jeżeli obywatel wyrazi zgodę na ekstradycję do tego państwa (sekcja 91 ust. 1 lit. a) ustawy o międzynarodowej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych).
- DE: Ustawa zasadnicza Republiki Federalnej Niemiec, art. 16 ust. 2.
- EE: Konstytucja, art. 36 (chyba że ekstradycja jest dopuszczalna na podstawie traktatu międzynarodowego).
- EL: Kodeks postępowania karnego, art. 438.
- ES: Ustawa o ekstradycji biernej, 1985 r., art. 3 (chyba że jest to przewidziane w traktacie, zgodnie z zasadą wzajemności).
- FI: Konstytucja, art. 9 ust. 3 (ustawa może stanowić, że w związku z popełnieniem czynu karalnego w celu przeprowadzenia postępowania sądowego obywatel fiński może zostać poddany ekstradycji do kraju, w którym zagwarantowane są jego prawa człowieka i ochrona prawna). Ustawa o ekstradycji (456/1970), sekcja 2 (dotycząca współpracy z krajami innymi niż państwa członkowskie UE; nie można poddać ekstradycji obywatela fińskiego. To samo dotyczy Zjednoczonego Królestwa).
- FR: Kodeks postępowania karnego, art. 696–4.
- HR: Konstytucja, art. 9 (chyba że ekstradycja jest dopuszczalna na podstawie traktatu).
- HU: Ustawa XXXVIII z 1996 r. o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych, sekcja 13.
- IC: Ustawa nr 13 z 1984 r., ustawa o ekstradycji przestępców i innej pomocy w postępowaniu karnym (nie dotyczy wniosków z Danii, Finlandii, Norwegii i Szwecji).
- IE: Zgodnie z irlandzką ustawą o ekstradycji z 1965 r. Irlandia może dokonywać ekstradycji własnych obywateli, jeśli istnieje umowa o ekstradycji z państwem trzecim, a państwo to może dokonywać ekstradycji własnych obywateli do Irlandii.
- IT: Konstytucja, art. 26 ust. 1 (chyba że ekstradycja jest dopuszczalna na podstawie traktatu).
- LT: Konstytucja, art. 13 (chyba że ekstradycja jest dopuszczalna na podstawie traktatu).
- LU: Zmieniona ustawa z 20 czerwca 2001 r., art. 7.
- LV: Konstytucja, art. 98 (chyba że ekstradycja jest dopuszczalna na podstawie traktatu).
- MT: Konstytucja, art. 43 (chyba że ekstradycja jest dopuszczalna na podstawie traktatu).
- NL: Uitleveringswet, art. 4 (dopuszcza się ekstradycję dla celów ścigania pod warunkiem zapewnienia gwarancji).
- NO: Ustawa nr 39 z 13 czerwca 1975 r. dotycząca ekstradycji przestępców (nie dotyczy wniosków składanych przez państwa Unii Europejskiej i Islandię).
- PL: Konstytucja, art. 55.
- PT: Konstytucja, art. 33 ust. 1 (chyba że ekstradycja jest dopuszczalna na podstawie traktatu lub gwarancji i wyłącznie do celów ścigania).
- RO: Konstytucja art. 19 ust. 2 (chyba że ekstradycja jest dopuszczalna na podstawie umów międzynarodowych, w których Rumunia jest stroną, zgodnie z prawem i na zasadzie wzajemności).
- SE: Ustawa (1957:668) o ekstradycji, sekcja 2.
- SI: Konstytucja, art. 47.

SK: Kodeks postępowania karnego, sekcja 501 (z wyjątkiem przypadków, w których obowiązek ekstradycji wynika z ustawy, umowy międzynarodowej lub decyzji organizacji międzynarodowej, którą jest związana Republika Słowacka).

Państwo, które nie przewiduje wyraźnie wyjątku ze względu na obywatelstwo:

DK: Duńska ustawa o ekstradycji, art. 18 (w którym przewidziano jednak bardziej rygorystyczne zasady ekstradycji własnych obywateli niż obywateli innych państw).

ZAŁĄCZNIK 3

Wzór przekazywania informacji państwu obywatelstwa

Do wiadomości właściwego organu: ..... [państwo/państwa]

Niniejszy dokument ma celu powiadomienie i poinformowanie o nakazie aresztowania / wniosku o ekstradycję do celów [pole wyboru]:

- ścigania
- wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności

wydanym przez państwo trzecie w odniesieniu do osoby będącej obywatelem państwa, do którego kieruje się te informacje.

Informacja o osobie, której dotyczy wniosek:

Nazwisko:

Imię/imiona:

Nazwisko rodowe (w stosownych przypadkach):

Pseudonimy (w stosownych przypadkach):

Płeć:

Obywatelstwo:

Data urodzenia:

Miejsce urodzenia:

Miejsce zamieszkania lub znany adres:

Języki rozumiane przez osobę, której dotyczy wniosek (jeśli wiadomo):

Znaki szczególne / rysopis osoby, której dotyczy wniosek:

Informacje dotyczące organu wnioskującego państwa trzeciego

Wnioskujące państwo trzecie:

Organ (sądowy), który wydał nakaz aresztowania/wniosek o ekstradycję:

Imię i nazwisko przedstawiciela:

Zajmowane stanowisko (tytuł/stopień):

Sygnatura akt:

Adres:

Dane kontaktowe:

Informacje dotyczące przestępstw, o które oskarża się osobę, której dotyczy wniosek

Wniosek o ekstradycję dotyczy łącznie ..... [liczba] przestępstw.

Opis okoliczności, w jakich przestępstwo (przestępstwa) popełniono, łącznie z podaniem daty, miejsca i stopnia uczestnictwa w przestępstwie (przestępstwach) osoby, której dotyczy wniosek:

Charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa (przestępstw), w tym mające zastosowanie przepisy ustawowe / kodeks:

Dalsze informacje przekazane przez państwo trzecie (jeżeli to możliwe, dokumenty przekazane przez państwo trzecie należy załączyć do tego wzoru jako załącznik):

W oparciu o powyższe informacje wzywa się właściwe organy państwa obywatelstwa do podjęcia decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania/nakazu aresztowania EU-IS/NO wobec osoby, której dotyczy wniosek, celem ścigania w związku z tym samym przestępstwem (przestępstwami) lub czynem (czynami), które są przedmiotem wniosku o ekstradycję.

Organ ten uznaje ..... [okres] za rozsądny termin uzyskania informacji o decyzji ..... [stosowna data].

Jeżeli państwo obywatelstwa nie udzieli odpowiedzi po upływie tego terminu, państwo wezwane rozpocznie postępowanie ekstradycyjne.

Jeśli chodzi o wniosek o ekstradycję do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności, proszę podać wszelkie istotne informacje:

Ewentualnie proszę wskazać i udowodnić, że istnieje uzasadnione podejrzenie, że wniosek o ekstradycję ma podłoże polityczne:

Dane kontaktowe właściwego organu przekazującego informacje dotyczące wniosku o ekstradycję

Państwo:

Właściwy organ:

Osoba wyznaczona do kontaktów:

Zajmowane stanowisko:

Sygnatura akt:

Dane kontaktowe (adres e-mail/nr telefonu):

Data i podpis

_____

ZAŁĄCZNIK 4

Wzór przekazywania dodatkowych informacji państwu obywatelstwa

Do wiadomości właściwego organu: .....

Po przesłaniu powiadomienia ..... [data] zgodnie z obowiązkiem wszczęcia procedury konsultacyjnej ustanowionej wyrokiem Petruhhin ⁽¹⁾ Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, państwo to przekazuje dodatkowe informacje, które mogą okazać się przydatne w związku z wydaniem europejskiego nakazu aresztowania lub nakazu aresztowania UE-IS/NO.

Informacje o tożsamości osoby, której dotyczy wniosek

Nazwisko:

Imię/imiona:

Nazwisko rodowe (w stosownych przypadkach):

Pseudonimy (w stosownych przypadkach):

Płeć:

Obywatelstwo:

Data urodzenia:

Miejsce urodzenia:

Miejsce zamieszkania lub znany adres:

Język (języki) rozumiany (rozumiane) przez osobę, której dotyczy wniosek (jeśli wiadomo):

Znaki szczególne / rysopis osoby, której dotyczy wniosek:

Informacje dotyczące organu wnioskującego państwa trzeciego

Wnioskujące państwo trzecie:

Organ (sądowy), który wydał nakaz aresztowania/wniosek o ekstradycję:

Imię i nazwisko przedstawiciela:

Zajmowane stanowisko (tytuł/stopień):

Sygnatura akt:

Adres:

Dane kontaktowe:

Dalsze istotne informacje:

(¹) Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

Dane kontaktowe państwa przekazującego informacje dotyczące wniosku o ekstradycję

Państwo:

Właściwy organ:

Osoba wyznaczona do kontaktów:

Zajmowane stanowisko:

Sygnatura akt:

Dane kontaktowe (adres e-mail/nr telefonu):

Organ centralny:

Data i podpis

_____

ZAŁĄCZNIK 5

Wzór wniosku o przedłużenie terminu na poinformowanie organu występującego z wnioskiem zgodnie z mechanizmem Petruhhin

Po otrzymaniu powiadomienia od ..... dnia ..... [data] o wniosku o ekstradycję do celów ścigania obywatela tego państwa ..... [imię i nazwisko osoby, której dotyczy wniosek] i wydanego przez ..... [państwo trzecie], państwo to zwraca się z uprzejmą prośbą o przedłużenie terminu przewidzianego przez państwo wezwane w sprawie udzielenia informacji o decyzji dotyczącej wydania europejskiego nakazu aresztowania/nakazu aresztowania UE-IC/NO w związku z zastosowaniem mechanizmu Petruhhin.

W szczególności wnioskuje się o przedłużenie terminu o ..... [czas/liczba dni], a tym samym o poinformowanie państwa wezwanego o takiej decyzji do ..... [data].

Proszę podać dalsze informacje dotyczące potrzeby przedłużenia terminu:

Dane kontaktowe

Państwo:

Właściwy organ:

Osoba wyznaczona do kontaktów:

Zajmowane stanowisko:

Sygnatura akt:

Dane kontaktowe (adres e-mail/nr telefonu):

Data i podpis

_____

ZAŁĄCZNIK 6

Wzór odpowiedzi na wniosek o przedłużenie terminu

W związku z przekazaniem przez państwo wniosku o przedłużenie terminu w sprawie udzielenia informacji o podjęciu decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania/nakazu aresztowania UE-IS/NO zgodnie z zastosowaniem mechanizmu Petruhhin w odniesieniu do powiadomienia przesłanego przez państwo ..... [data] dotyczącego wniosku o ekstradycję do celów wnoszenia i popierania oskarżenia przeciwko ..... [imię i nazwisko osoby, której dotyczy wniosek] i wydanego przez ..... [państwo trzecie],

państwo wezwane [pole wyboru]:

- a) wyraża zgodę na wydłużenie terminu zgodnie z wnioskiem państwa obywatelstwa;
- b) wyraża zgodę na wydłużenie terminu o ..... [okres/liczba dni]: należy przekazać informacje do ..... [data];
- c) nie może wydłużyć terminu zgodnie ze wskazaniem państwa obywatelstwa.

W przypadku wybrania opcji c) proszę wyjaśnić powody niewyrażenia zgody na wydłużenie terminu:

Dane kontaktowe

Państwo:

Właściwy organ:

Osoba wyznaczona do kontaktów:

Zajmowane stanowisko:

Sygnatura akt:

Dane kontaktowe (adres e-mail/nr telefonu):

Data i podpis

_____

ZAŁĄCZNIK 7

Wzór odpowiedzi udzielonej przez państwa obywatelstwa państwu wezwanemu

Po otrzymaniu powiadomienia od ..... dnia ..... [data] o wniosku o ekstradycję do celów ścigania wydanym przez ..... [państwo trzecie] przeciwko obywatelowi tego państwa, a także zawartych w nim informacji, państwo to [pole wyboru]:

- a. wydało europejski nakaz aresztowania / nakaz aresztowania UE-IS/NO wobec osoby, której dotyczy wniosek w związku z tymi samymi przestępstwami/czynami, których dotyczy wniosek o ekstradycję;
- b. nie wyda europejskiego nakazu aresztowania / nakazu aresztowania UE-IS/NO wobec osoby, której dotyczy wniosek;
- c. przekazuje informacje, ponieważ wniosek o ekstradycję jest nieuzasadniony / stanowi nadużycie / ma podłoże polityczne:

Dane osoby, której dotyczy wniosek

Nazwisko:

Imię/imiona:

Nazwisko rodowe (w stosownych przypadkach):

Pseudonimy (w stosownych przypadkach):

Płeć:

Obywatelstwo:

Data urodzenia:

Miejsce urodzenia:

Miejsce zamieszkania lub znany adres:

Dane właściwego organu

Państwo wydające:

Właściwy organ:

Imię i nazwisko przedstawiciela:

Zajmowane stanowisko (tytuł/stopień):

Sygnatura akt:

Adres:

Dane kontaktowe:

Właściwy wydający organ sądowy, w stosowanych przypadkach

Imię i nazwisko przedstawiciela:

Zajmowane stanowisko (tytuł/stopień):

Sygnatura akt:

Adres:

Dane kontaktowe:

Formalna decyzja o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania / nakazu aresztowania UE-IS/NO (w formie załącznika, jeśli została już wydana):

Dalsze informacje:

Dane kontaktowe

Państwo:

Właściwy organ:

Osoba wyznaczona do kontaktów:

Zajmowane stanowisko:

Sygnatura akt:

Dane kontaktowe (adres e-mail/nr telefonu):

Data i podpis

_____

ZAŁĄCZNIK 8

Wzór powiadomienia o bezpodstawnych lub stanowiących nadużycie, w szczególności mających podłoże polityczne, wnioskach o ekstradycję lub wnioskach, które budzą wątpliwości co do Karty lub Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a także do ubiegania się o udzielenie informacji na temat tych wniosków

Do wiadomości [pole wyboru]:

- wyznaczonego punktu kontaktowego w .....[państwo/państwa];
- wszystkich 29 punktów kontaktowych;
- Eurojustu;
- Europolu;
- Interpolu.

Niniejszy dokument ma na celu zwrócenie się o informacje na temat lub powiadomienie o istnieniu wniosku o ekstradycję przedłożonego przez państwo trzecie, który uważa się za nieuzasadniony, stanowiący nadużycie, w szczególności mający podłoże polityczne.

Informacje o tożsamości osoby, której dotyczy wniosek

Nazwisko:

Imię/imiona:

Nazwisko rodowe (w stosownych przypadkach):

Pseudonimy (w stosownych przypadkach):

Płeć:

Obywatelstwo:

Data urodzenia:

Miejsce urodzenia:

Miejsce zamieszkania lub znany adres:

Język (języki) rozumiany (rozumiane) przez osobę, której dotyczy wniosek (jeśli wiadomo):

Znaki szczególne / rysopis osoby, której dotyczy wniosek:

Informacje dotyczące organu wydającego państwa trzeciego oraz wniosku o ekstradycję

1. Wnioskujące państwo trzecie:

Organ (sądowy), który wydał nakaz aresztowania/wniosek o ekstradycję:

Imię i nazwisko przedstawiciela:

Zajmowane stanowisko (tytuł/stopień):

Sygnatura akt:

Adres:

Dane kontaktowe:

2. Wniosek o ekstradycję [pole wyboru]:

- do celów ścigania;
- do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności.

Sygnatura akt wniosku o ekstradycję:

3. Informacje dotyczące przestępstw, o które oskarża się osobę, której dotyczy wniosek:

Wniosek o ekstradycję dotyczy łącznie ..... [liczba] przestępstw.

Opis okoliczności, w jakich przestępstwo (przestępstwa) popełniono, łącznie z podaniem daty, miejsca i stopnia uczestnictwa w przestępstwie (przestępstwach) osoby, której dotyczy wniosek:

Charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa (przestępstw), w tym mające zastosowanie przepisy ustawowe / kodeks:

Podstawy do uznania wniosku o ekstradycję za nieuzasadniony, stanowiących nadużycie, w szczególności mający podłoże polityczne lub wnioski, które budzą wątpliwości co do Karty lub Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

(proszę wyszczególnić)

Dane kontaktowe państwa przekazującego informacje dotyczące wniosku o ekstradycję

Państwo:

Właściwy organ:

Osoba wyznaczona do kontaktów:

Zajmowane stanowisko:

Sygnatura akt:

Dane kontaktowe (adres e-mail/nr telefonu):

Data i podpis
